

**T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**BURSA'DA ÖZENGİN KEMAN EĞİTİMİ ALAN BİREYLERİN
KEMAN EĞİTİMİNE YÖNELİK VİDEO DESTEĞİ KULLANIMININ
ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yiğitcan KESENDERE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**BURSA
2018**

**T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**BURSA'DA ÖZENGİN KEMAN EĞİTİMİ ALAN BİREYLERİN
KEMAN EĞİTİMİNE YÖNELİK VİDEO DESTEĞİ KULLANIMININ
ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yiğitcan KESENDERE

**Danışman
Dr. Öğretim Üyesi Nesrin ÖZ**

**BURSA
2018**

EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih:10/12/2018

Tez Başlığı / Konusu: BURSA'DA ÖZENGEN KEMAN EĞİTİMİ ALAN BİREYLERİN

KEMAN EĞİTİMİNE YÖNELİK VİDEO DESTEĞİ KULLANIMININ ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 95 sayfalık kısmına ilişkin, 03/12/2018 tarihinde şahsım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 12 'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

10/12/2018

Adı Soyadı: YİĞİTCAN KESENDERE
Öğrenci No: 801540005
Anabilim Dalı: GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ
Programı: MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI
Statüsü: Y.Lisans Doktora

10/12/2018
Dr. Öğr. Üyesi Nesrin ÖZ

Nesrin ÖZ

* Turnitin programına Uludağ Üniversitesi Kütüphane web sayfasından ulaşılabilir

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Bursa’da Özengen Keman Eğitimi Alan Bireylerin Keman Eğitimine Yönelik Video Desteği Kullanımının Etkilerinin Değerlendirilmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tezi Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Yiğitcan KEŞENDERE

Danışman

Dr. Öğretim Üyesi Nesrin ÖZ

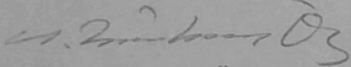
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Sezen ÖZEKE

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalında 801540005 numaralı Yiğitcan KESENDERE'nin hazırladığı "Bursa'da Özengen Keman Eğitimi Alan Bireylerin Keman Eğitimine Yönelik Video Desteği Kullanımının Etkilerinin Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 4.12.2018. günü 11.00-13.00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

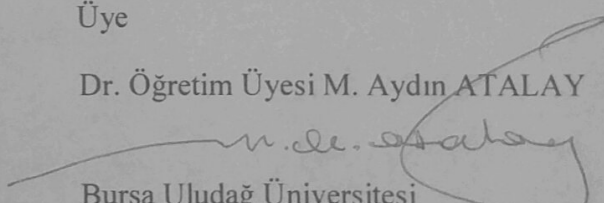
Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu

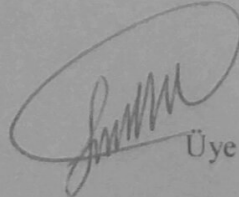
Başkanı)
Dr. Öğretim Üyesi Nesrin ÖZ

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Dr. Öğretim Üyesi M. Aydın ATALAY

Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye

Dr. Seyhan CANYAKAN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

ÖN SÖZ

Tez çalışmam sırasında benden desteklerini ve sabrını esirgemeyen değerli danışmanım; Nesrin Öz'e, jüri üyelerim Seyhan Canyakan ve Aydın Atalay'a çok teşekkür ederim.

Bu çalışma özengen keman eğitiminin kalıcı bilgiler ile geniş kitlelere yayılabilmesini, gelişen teknolojinin keman öğretimi ile birleşerek paralel düzeyde gelişmesini ve yaygınlaşmasını sağlamak amacı ile yapılmıştır. Umarım pek çok kişiye ilham, fikir kaynağı olarak öncelikle Türkiye'mizin ve sonra da dünyanın dört bir yanında keman, müzik seslerinin yayılmasına vesile olur.

Saygı ve sevgilerimle.

Yiğitcan KESENDERE

Özet

Yazar	: Yiğitcan KESENDERE
Üniversite	: Bursa Uludağ Üniversitesi
Ana Bilim Dalı	: Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Bilim Dalı	: Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: 95
Mezuniyet Tarihi	:
Tez Başlığı	: Bursa'da Özengen Keman Eğitimi Alan Bireylerin Keman Eğitimine Yönelik Video Desteği Kullanımının Etkilerinin Değerlendirilmesi
Danışmanı	: Dr. Öğretim Üyesi Nesrin ÖZ

BURSA'DA ÖZENGEN KEMAN EĞİTİMİ ALAN BİREYLERİN KEMAN EĞİTİMİNE YÖNELİK VIDEO DESTEĞİ KULLANIMININ ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu araştırma gelişen teknolojinin müzik eğitimi içerisinde özengen keman eğitiminde etkilerini araştırmak için yapılmıştır. Araştırma içerisinde özengen keman dersi alan kontrol grubu öğrencilerine keman dersleri uygulanmış, deney grubu öğrencilerine keman derslerine ek olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış farklı ve çoklu kamera açıları ile çekilmiş, anlatımlı, alt yazılı, çalınan notayı takip ederek gösteren özel efekt içeren ders videoları hazırlanarak verilmiştir. Bu videolar hazırlanırken; videonun çekildiği alanda görüntü ve gürültü kirliliği olmayan bir ortam ayarlanmış, yüksek ses ve görüntü kalitesi mevcut ekipmanlar kullanılmış, “Final Cut Pro” uygulaması; video kurgusu, alt yazılar ve düzenleme için kullanılmıştır.

Bu araştırmada sontest kontrol gruplu seçkisiz desen kullanılmıştır. Araştırma 10 kişi deney, 10 kişi ise kontrol grubunu oluşturacak şekilde 20 kişi ile yurütulmüştür. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından öğrencilerin Mozart'ın Morgen Kommt der Weichnachtsmann ezgisi performanslarını değerlendirmeye yonelik olarak hazırlanan dereceli puanlama anahtarı kullanılmıştır. Videoya kayıt edilen öğrenci performansları hazırlanan dereceli puanlama anahtarı vasıtasıyla üç uzman tarafından değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde deney ve kontrol gruplarındaki katılımcıların sayısı göz önünde bulundurularak non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U testi kullanılmasına karar verilmiştir.

Yapılan araştırma sonucunda video desteği alan özengen keman öğrencilerinden oluşan deney grubu, kontrol grubuna göre daha başarılı bulunmuştur. Özengen keman eğitiminde video ders araştırmalarının önümüzdeki yıllar içerisinde daha fazla araştırılarak geliştirilmesi gerektiği düşünölmektedir. Keman, müzik, sanat eğitiminin yaygınlaştırılması için; gelişen teknoloji sayesinde öğretmen açığı bulunan il, ile vb. yerlerde video, çevrim içi (online) eğitim yönteminin araştırılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: müzik eğitimi, özengen keman eğitimi, video eğitim

Abstract

Author : Yiğitcan KESENDERE
University : Bursa Uludağ University
Field : Fine Arts Education
Branch : Music Education
Degree Awarded : Master Thesis
Page Number : 95
Date of Graduation :
The Title of The Thesis : EVALUATION OF USING VIDEO SUPPORT FOR
VIOLIN EDUCATION OF INDIVIDUALS WHO HAVE AMATEUR VIOLIN
EDUCATION IN BURSA
Supervisor : Dr. Öğretim Üyesi Nesrin ÖZ

EVALUATION OF USING VIDEO SUPPORT FOR VIOLIN EDUCATION OF INDIVIDUALS WHO HAVE AMATEUR VIOLIN EDUCATION IN BURSA

This research was carried out to investigate the effects of developing technology on music education of amateur violin. In the research, violin lessons were applied to the students of the control group who took the violin lesson in the research besides the violin lessons to the students of the experimental group, lesson videos prepared with different and multiple camera angles prepared by the researcher, narrative, subtitled and special effects showing by following the played notes were prepared. While preparing these videos, a place without video image and noise pollution is set, equipments with high sound and image quality are used and the

application of “Final cut pro” has been used, in order to proceed subtitles, video fiction, video editing.

In this study, randomized design with posttest control group was used. The research was carried out with 20 people, 10 people would form an experiment and 10 people would form a control group. As a means of data collection, a graded scoring key was used by the researcher to evaluate students' melody performances of Mozart's *Morgen Kommt der Weichnachtsmann*. The student performances recorded in the video were evaluated by three experts through prepared the graded scoring key. In the analysis of the information, it was decided to use the Mann-Whitney U test, which is a non-parametric test, considering the number of participants in the experimental and control groups

As a result of the research the experimental group consisting of amateur violin students who received video support was found to be more successful than the control group. It is considered that the research of video courses in amateur violin education will be further investigated and developed in the coming years. For the spread of violin music art education it is suggested to search online training method in places which are lack of teacher.

Keywords: music education, amateur violin education, video education

Teşekkür

Tez çalışmalarım, araştırmalarım sırasında yardımcı olan Doruk Engür, Hatice Çelikaş'a, uzman görüşlerinden dolayı; keman eğitmeni Selin Savaşır, keman sanatçısı Ezgi Er, pianist-besteci-orkestra şefi Abuzar Manafzade'ye teşekkürlerimi sunarım. Bu zamana kadar fikir alışverişinde, kaynak paylaşımında bulunduğum, sağlık problemlerim sırasında bana destek olan, müziği, iyi ve örnek insan-öğretmen-sanatçı olmayı öğreten sevgili hocalarımdan; Bayazıt Akhundov, Seda Gürtel, İslam Manafov, Cihat Aşkın, Pelin Halkacı Akın, Erol Demirbatır, Seyhan Canyakan, Erdem Gedikli, Levent Sezgin, Ergun Telci, Şirin Akbulut Demirci, Alexander Markov'a, çok değerli dostlarım, ailem olan; Caner Maznaoğlu, Elif Yılmaz, Fatih Ataoğlu, Büşra Karakılıç, Aşkım Hazal Saraçoğlu, Selda Tehli, Serkan Çolak, Ahmet Kerim Acar, Filiz Çağla, Kamer Baş, Doğan Turgut, Semina Kesendere Turgut, Mükerrerem-Asım Tarhan, İslam Manafov ve Ailesine, Ayten-Ahmet-Cihan Erdoğan, Saffet Kesendere, Utar Artun, Mehmet Ali Sanlıkol, Esen Ertürk ve ailesine, öğrencilerime, velilerime ayrıca isimleri buraya sığmayan ama üzerimde emeği olan herkese en içten duygularım ile sevgi ve teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

İçindekiler

İNTİHAL YAZILIM RAPORU	i
YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI.....	i
JÜRİ ONAY SAYFASI	i
ÖN SÖZ	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
TEŞEKKÜR.....	ix
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
1. Bölüm: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırma Soruları	1
1.3. Araştırmanın Amacı	1
1.4. Araştırma Önemi	1
1.5. Varsayımlar	1
1.6. Sınırlılıklar	2
1.7. Tanımlar	2
1.8. Müzik Eğitimi	2
1.9. Teknoloji	9
1.9.1. Müzik eğitimi ve teknoloji	9
1.10. Kemanın Bölümleri, Bakımı, Korunması ve Kullanılan Malzemeler	11
1.11. Keman Eğitimi	16
1.11.1. Keman metotları	18
2. Bölüm: LİTERATÜR.....	21
2.1. Müzik ve Enstrüman	21
2.2. Keman	24
2.3. Müzik Eğitimi Dışında Video Destekli Eğitim Konusunda Yapılan Diğer Araştırmalar	26
3. Bölüm: YÖNTEM.....	30
3.1. Araştırmanın Modeli	300
3.2. Çalışma Grubu	300
3.3. Veri Toplama Araçları	31
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	311

3.4.1. Verilerin Toplanması	311
3.4.2. Verilerin Çözümlemesi	35
4. Bölüm: BULGULAR.....	36
4.1. Uzman Puanlarının Güvenirliğine İlişkin Bulgular	366
4.2. Deney ve Kontrol Gruplarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	46
5. Bölüm: TARTIŞMA VE ÖNERİLER	55
5.1. Tartışma.....	57
5.1.1. Birinci alt probleme yönelik tartışma.....	57
5.1.2. İkinci alt probleme yönelik tartışma.....	59
5.2. Öneriler	60
KAYNAKÇA	622
EKLER.....	69
EK 1. Özengen Keman Eğitimi Değerlendirme Ölçeği	70
ÖZGEÇMİŞ	71
TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU.....	71

Tablolar Listesi

Tablo		Sayfa
1.	<i>Keman ölçülerine göre parçalarının boy ve genişlik tablosu.....</i>	15
2.	<i>Davranış 1 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu.....</i>	36
3.	<i>Davranış 2 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu.....</i>	37
4.	<i>Davranış 3 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu.....</i>	38
5.	<i>Davranış 4 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu.....</i>	39
6.	<i>Davranış 5 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu.....</i>	41
7.	<i>Davranış 6 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu.....</i>	42
8.	<i>Davranış 7 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu.....</i>	43
9.	<i>Ortalama başarı için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu.....</i>	44
10.	<i>Deney ve Kontrol grupları arasındaki farkı gösteren Mann-Whitney U testi tablosu.....</i>	46

Şekiller Listesi

Şekil		Sayfa
1.	<i>Kemanın Bölümleri.....</i>	11
2.	<i>Kemanın Ön-Arka Gövdesi, Keman Yayı.....</i>	12
3.	<i>Yastık.....</i>	13
4.	<i>Akort Aleti.....</i>	13
5.	<i>Reçine.....</i>	14
6.	<i>Nota Sehпасı.....</i>	14
7.	<i>Keman ve Yay Tutuşu Uygunluğu.....</i>	47
8.	<i>Yayı Teller Üzerinde Doğru Hareket Ettirebilme.....</i>	48
9.	<i>Doğru Notalar İle Çalabilme.....</i>	49
10.	<i>Doğru Entonasyon İle Çalabilme.....</i>	50
11.	<i>Belirtilen Hızda Çalabilme.....</i>	51
12.	<i>Akıcı Çalabilme.....</i>	52
13.	<i>Müzikal İşaretlere Uygun Çalabilme.....</i>	53
14.	<i>Genel Başarı.....</i>	54

1.Bölüm

Giriş

1.1. Problem Durumu

Özengen keman eğitimi alan bireylerin derslerinde kullanılan video desteğinin öğrencilerin başarısına etkisi nedir?

1.2. Araştırma Soruları

1. Özengen keman dersinde kullanılacak videolarda dikkat edilmesi gereken unsurlar nelerdir?
2. Özengen keman eğitiminde video desteği alan öğrenciler ile almayan öğrencilerin arasındaki farkları nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; gelişen teknoloji ve eğitim teknolojilerinin keman derslerinde kullanımını ve sonuçlarını ortaya çıkartmak için yapılmıştır. Bu amaçla, araştırmanın önemli olduğu ve alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırma Önemi

Bu araştırma gelişen ve yaygınlaşan teknolojinin faydaları ile keman eğitimini birleştirerek, özengen keman eğitimi alan bireylerin gelişimine katkı sağlamak amacı ile yapılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlara göre öğrencilerin gelişimine olumlu katkı sağlamıştır. Ayrıca keman eğitimi, özengen keman eğitiminde teknoloji, video desteğinin kullanımının literatür taramalarında az sayıda olmasından dolayı alan çalışması için önemli olduğu düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Araştırmanın deney grubuna uygulanan videoların, kontrol grubundaki öğrenciler tarafından izlenmediği varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma,

- 1- On iki haftalık süre,
- 2- Araştırmacı tarafından hazırlanan videolar
- 3- Bursa Uludağ Üniversitesi Müzik Kulübüne üye öğrenciler ile sınırlandırılmıştır.

1.7. Tanımlar

- Akort: bir çalgıda doğru ses vermesi için yapılan ayar (tdk.gov.tr erişim tarihi: 13.12.2017).
- Ekol: Bir bilim ve sanat kolunda ayrı nitelik ve özellikleri bulunan yöntem veya akım, okul. (Türk Dil Kurumu internet sitesinden 12 Aralık 2017 tarihinde erişilmiştir).
- Fonograf: (Gramofon), önceden özel bir madde üzerine kaydedilmiş sesleri, istenildiğinde dinleten alet, sesyazar (Türk Dil Kurumu internet sitesinden 13 Mart 2018 tarihinde erişilmiştir).

1.8. Müzik Eğitimi

Müzik kelimesinin kökeninin “musike techne”den geldiği ve Yunanca; “meleklerin sanatı” anlamını taşıdığı bilinmektedir (Say, 2006). Curt Sachs ilk çağlarda çalgı yokken insan ve doğa sesi ile müziğin var olduğu ve yaşam boyu müzikle insanın etkileşim içinde olduğunu belirtmiştir (Çeliksaş, 2014). Sachs’ın bu görüşünden yola çıkıldığında çalgının icadından önce doğanın kendi müziğinin; esen rüzgar ile yapraklardan, ağaç dallarından, yıldırım düşmesinden, yağmur yağmasından, dalga seslerinden, kuş cıvılamasından, kurt ulumasından vb. doğa olaylarından oluştuğu söylenebilir. Bu doğa olaylarının insan sesi ile taklit edilmesi, insan sesinin yetersiz gelmesi ya da farklı seslerin insanın psikolojisi üzerinde

cezbedici etkisi ile içi boş kemiklere, boynuzlara, bambulara, üfleyerek ses üretebileceklerini anlayan insanoğlunun, çeşitli aletler yardımıyla enstrümanların ilk atalarını icat etmeye başladığı müzikologlar tarafından belirtilmektedir (Akıncı, 1994; Erol, 2001). Türk müzik tarihinin ise, araştırmacılara göre Altay döneminde başladığı bilinmektedir (Uçan, 2005a).

Müzikologlar, besteciler, araştırmacılar vb. tarih boyunca müziğe çeşitli anlamlar yüklemişlerdir. Uçan müziğin yalın ve öz anlamını; “belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütün” olarak özetlemiştir (Uçan, 2005b). Müzik bilimi için ilk çalışmaları yapan Pisagor müzik ile matematiğin ortak noktalarını birleştirip bugün tartım dediğimiz müzikteki zamansal bölünmelerin temelini atmıştır (Feyzioğlu, 2004). Pisagorcular (okulunda okuyan öğrenciler) müziği gündelik hayatlarında dinlenmek ve rahatlamak için kullanmışlardır. Dinlenmek, yorgunluğu atmak, uyuyabilmek, sabah kalktıklarında ise uyusukluğu, uyku ağırlığını üzerlerinden atabilmek için çeşitli modları kullanmışlardır. (Şestakov 1966: 348 akt. Apaydın ve Arslan, 2015). Müziğin sestem ve hatta sessizlikten beslenen duyguların aktarımı için kullanıldığı ifade edilmiş, örneğin Beethoven tarafından müzik “Tanrısal bir sanat” olarak da tanımlanmıştır (Onuray Eğilmez, 2003; İlik, 1994). Schenker ise müziği tanımlarken “Müziğin ilk harfi M büyük yazılmalıdır. Normal besteciler ile Mozart, Beethoven gibi dahi bestecileri ayıran özellikler, ilhamlarıyla doğanın seslerini iletebilmesidir. Normal besteciler istediğini yazarken dahi besteciler Tanrı’nın ve onun aracılığıyla Doğa’nın kendisine söylediğini çalışmalarında bestelerler” diye açıklamaktadır (Cook, 1999).

Müzik bir kültür hareketidir. Kültür ise; ürün değil, devam etmekte olan bir eylem, bir süreçtir. Kültür sayesinde tarihin bilinen başlangıcından günümüze kadar insanlar, içi boş bambu, oyulmuş kemik, mağaralara çizilmiş resimler gibi en ilkel eserlerden tapınaklar, heykeller, saraylar, enstrümanlar gibi sağlam, günümüze kadar bir çok zor şartlar altında

kalmayı başarmış muhteşem eserler üretmeyi de başarabilmişlerdir (McGregor, 2000). Tarih içerisinde yaşamış araştırmacılar ve sanatçılar yaşadıkları dönemin özelliklerini ve ihtiyaçlarını yansıtan eserler üretmekle beraber geleceğe ışık tutan eserler de üretmiştir. Müzik sanatı tarih içerisinde pek çok farklı branştan beslenmiştir. Farklı disiplinler ile olan bu etkileşim müziğin içeriğini zenginleştirerek müziğin büyüleyici güzelliğine katkıda bulunmuştur. Bu duruma örnek olarak; Matematik alanında ün yapmış Fransız Papaz Mersenne sesin ait olduğu perdedeki karşılığı olan frekansını belirleyip; telden çıkan sesin (notanın) telin boyuna göre ters orantıda olduğunu ifade etmiştir (Feyzioğlu, 2004).

Günümüzde kullandığımız “do, re, mi, fa, sol, la, si” nota isimlerini İtalya’nın Arezzo katedralinde görev almış olan rahip Guido Arezzo’nun “Aziz Johannes Battista” ilahisindeki mısraların ilk heceleri ile oluşturduğu bilinmektedir (Güngör, 2015). Tarih içerisinde nota ve nota yazım-anlatım sistemleri için; hece gibi basit bir anlatım tarzı, el hareketlerinin vücudun belli bölgelerinde belirli şekiller ile yapılan fonomimi örnek gösterilebilir (Özeke, 2007). Bunların dışında armoniyi belli edip doğaçlamaya olanak sağlayan şifreli bastan, karmaşık partiyonların icrası ile ilgili bilgileri içeren işaretlere kadar değişik şekillerde gelişimini sürdürmüştür (Engür ve Demirbatır, 2011). Avrupa’da astronominin gelişmesinde önemli ölçüde rol sahibi olan, fizik, kimya, şiir gibi alanlarda da çalışmaları bulunan Ebu’l-Kasım lakabıyla bilinen araştırmacı, mucit Abbas B. Firnas’ın müzik alanı için çok önemli bir icat olan bir tür metronom yaptığı bilinmektedir. Yine farklı disiplinlerde çalışmalar yapıp müzik tarihi için önemli sayılabilecek İbn Rüşd ve İbn-i Sina “iyileştirme sanatı” olarak Avrupa’dan önce tıp alanında tedavi amacıyla müziği kullanan ilk öncülerden örnek olarak gösterilebilir (Karaelma, 2010).

Araştırmacılar, bireylerin hayal gücünü geliştirmesinde, felsefe ve kinestetik alan eğitimlerinde, toplumsal ve bireysel olarak müziğin başka alanlar ve amaçlar için önemli bir

şekilde kullanıldığını da belirtmektedir (Mercin ve Alakuş, 2007). Bütün bunlarla birlikte, kaynaklarda müziğin sanatsal boyutunun yanı sıra bilimsel ve eğitimsel boyutunun da olduğunu dile getiren müzikologlar ve çeşitli alanlarda çalışan araştırmacılar, bu işlevleri sayesinde algılama, kavrama ve aktarmanın yanı sıra, bireyler üzerinde zeka, mantık, beceri, ruhsal doygunluk, estetik algısının ve hatta müzik eğitimi için ahlak eğitiminin gelişimlerinde de olumlu etkileri olduğunu belirtmişlerdir (Algı, 2017; Onuray, 2009; Onuray Eğilmez, 2003). Buna göre günümüz eğitim sisteminde müzik sanatından faydalanarak matematik, biyoloji, fizik, geometri vb. sayısal dersler için; sayıların ve formüllerin öğretilmesinde ninni, tekerleme, marş, türkü ya da şarkı şeklinde ezberlenmesi kolaylık sağlayabilir. Müzik sanatında aralık, akor ve enstrüman çalarken notasyon düşünce sisteminin yanında matematiksel, grafiksel düşünce sistemlerinden de faydalanılabilir. Bu durumda hem müzik eğitimi gelişirken hem de bireyin sayısal düşünce sistemi gelişebilir.

Yapılan incelemeler ve araştırmalar sonucunda müziğin bedensel efor harcanarak enstrüman çalarken yapılan kas hareketlerinin de spor dalları ile benzerlikler sağladığı ortaya çıkartılmıştır. Bu tespitlere göre beden eğitimi/spor uygulamaları ile anatomisini, fiziki yapısını bilen kişiler enstrüman çalarken verimliliğini arttırabilirler (Yağışan, 2008).

Kaynaklarda müziğin bir diğer önemli işlevinin eğitimsel işlevi olduğuna değinilmiştir. Tarih, dil bilgisi, yabancı dil gibi sözel branşlar ve müzik disiplinlerinin bağlantıları için; müziğin sadece notaları çalmaktan ibaret olmadığı, eserlerin doğru biçimde çalınabilmesi için müzik tarihine de ihtiyaç duyulduğu gibi örnekler verilebilir. Bunun dışında; tarihsel süreçte çalgının, orkestranın uğradığı fiziki ve çalma teknikleri gibi değişimler günümüzden örnekler ile kıyaslanarak sunulup anlatılabilir. Ayrıca prozodi kurallarına uygun olarak bestelenmiş çocuk şarkılarının çocuğun dil gelişimine olumlu etki edeceği, daha doğru bir telaffuzla konuşabilmesini sağlayacağı da söylenebilir.

Uçan, müzik ile eğitim, müzikli eğitim gibi kavramların, uygulamaların eğitim alanının temelinde etkili ve verimli bir eğitim aracı olduğunu belirtmektedir (Uçan, 2005b). Müzik eğitimi, günümüzde okul öncesi eğitim alanında çocukların zihinsel, duygusal, dil becerilerinin gelişimini desteklemek, iyi alışkanlıklar kazanmasını, sosyal çevreye ve bir üst kurum olan ilköğretime hazırlanmasını sağlayabilmek için etkili bir şekilde kullanılabilir. Müzik eğitimini uygularken sunuş yolu, eğitsel oyunlar, anlatım, örnek olay inceleme, sorunun tespiti ve çözüm yolunun keşfedilmesi, rol model (taklit), soru-yanıt, bireysel ve grup öğretim yöntemlerinden biri ya da birkaçı kullanılabilir (Gedikli, 2007).

Müzik sanatı, eserin yaratıcısı ve sanatsever arasında bir köprü kurması amacıyla yorumcuya en çok ihtiyaç duyulan sanat dallarının başında gelmektedir. Bu durumda bir heykeltıraş heykelini yapıp sergileyebilir, ressam portresini sergileyip sanatseverlere ulaşabilir ve ya bir yazarın kitabını okumak için almanız ve okumanız yeterliyken, Bach, Chopin, Mozart gibi klasik müzik eserlerini sanatseverler ile buluşturmak için icra eden sanatçılara ihtiyaçlar vardır (Yıldız, 2013).

Müziği oluşturabilmek için önce bestelemek gereklidir. Besteleri seslendirmek, çalmak, yapılan seslendirmeleri dinletmek için kitleler gereklidir (Uçan, 2005b). Ve bunların hepsi müzik eğitiminden geçerek oluşur, oluşmalıdır.

Müzik eğitimi, Uçan (2005) tarafından “genel müzik eğitimi”, “özengen müzik eğitimi” ve “mesleki müzik eğitimi” olarak üçe ayrılmıştır.

Genel müzik eğitimi, mesleki eğitimi kapsamayan, yaş, yetenek, sağlık durumu ayırmaksızın herkese hitap eden bir eğitim türü denilebilir. Çağdaş toplum seviyesini yukarılara taşımak için eğitimde önemli bir yere sahip olan müzik dersinin okul öncesi eğitimden başlayarak yükseköğretim de dahi olması gerektiği söylenebilir (Gül, 2000).

Genel müzik eğitimi çerçevesi içerisindeki kazanımlara örnek olarak;

- Bireylerin kişisel farklılıklarını göz önünde bulundurarak kendi algı ve yeteneğini geliştirebileceği alanlara yönlendirebilmek,
- Müzik kültürünü ve müzik tarihini sevdirebilmek,
- Müzik nasıl dinlenmeli, konser nasıl izlenmeli sorusunun cevabını davranışsal ve kültür olarak aşılatabilmek,
- Çalgıları ve çalgı topluluklarını tanıtabilmek,
- İşitsel ve ritmik becerilerini geliştirebilmek,
- Estetik algının gelişmesi ve estetik seçicilik-kaygı oluşturabilmek,
- Evrensel müzik ve Türk müziği yazısını doğru yazıp, okumayı öğrenmesini sağlayabilmek,
- Türkçe'yi doğru ve anlamlı kullanılabilmek,
- Atatürk'ün müzikle ilgili temel görüşlerini doğru anlamasını sağlayabilmek,
- Farklı değer yargılarına, kültürlere, karşıt görüşlere, çevresine değer vermek ve saygı duymak,
- Sanat eserlerini, çevresini, doğayı koruma bilinci,
- Halk kültürlerinin ve uygarlıklarının devamını sağlayabilmek,
- Yaratıcı-farklı bakış açıları kazandırabilmek, etik ve ahlaki değerleri kazandırabilmek, kendini ve başkalarını anlamakta yardımcı olabilmek sayılabilir (Gedikli, 2003; Mercin ve Alakuş, 2007).

Özengen müzik eğitimi, amatör, Latince “Amo” (aşk) kelimesinden türediği ve özengen (amatör) müzik eğitimi için; rahatlama, stres atma, öğrenmeye istekli olan bireylere zevk ve doyum sağlamak için gerekli müziksel davranışları kazandırmayı amaçladığı söylenebilir (Çağlar, 2011). Amatör müzik kurslarına örnek olarak; özel müzik kursları-merkezleri, halk

eğitim merkezleri, belediye konservatuvarları, okul kulüpleri ve bireysel çalışan öğretmenler gösterilebilir. Özengen müzik eğitimi alan bireyler için; yaş sınırı, yetenek ve sınav kaygısının olmaması bu eğitime avantaj olarak gösterilebilir. Özengen müzik eğitimi alan bireylerin öncelikli amaçları içerisinde kulağa hoş gelen melodiler ile parçalar çalmak ya da söylemek olduğu söylenebilir. Özengen müzik eğitimi alan bireylerin, ne kadar süre ile devam edecekleri konusunda belirsizlik olmasından dolayı eğitimin yarıda kesilmesi bu eğitimin dezavantajlarından sayılabilir. Bu doğrultuda özengen enstrüman eğitimi için öğrencinin kendisine yetebilecek ve kendisini geliştirebilecek şekilde temel bilgileri edinmesi önemli sayılmaktadır.

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanında örgün eğitim kurumlarında belli bir branşı seçip o konuda uzmanlaşmayı, öğretmen, sanatçı ve sanatçı adayları yetiştirmeyi hedefleyen eğitim türüdür. Bu bölümlerin mezuniyeti sonrasında müziğin çeşitli alanlarına profesyonel olarak besteciler, müzikologlar, sanatçılar, öğretmenler yetiştirilmektedir (Algı, 2017). Sanatçı, tarihin derinliklerinden beslenen ve içinde bulunduğu çağdan ileride giden, çağa yön veren kişidir (İlyasoğlu, 1998). Ülkemizde mesleki anlamda öğretmen, sanatçı, sanatçı adayları, müzik bilimcisi yetiştiren ya da sanat eğitimini mesleki olarak eğitim veren okullara “güzel sanatlar liseleri, konservatuvarlar, eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri” örnek gösterilebilir.

Say’a göre (1998:227) Osmanlı İmparatorluğunun 13. yüzyılda “mehterhaneler, tabılhaneler” kurarak askeri müzik eğitimi ile mesleki müzik eğitiminin ilk başlangıçlarından birini yaptığı söylenebilir (akt. Onuray Eğilmez, 2003). II. Mahmut, dönemin gerisinde, standartların dışında kaldığı gerekçesi ile mehterhanelerin kapatılıp, Türk askeri bandoculuğunu yeni, modern batı ile aynı seviyeye getirebilmek için Muzika-i Humayun (Saray Muzıkası) kurulmasını sağladığı araştırmacılar tarafından bilinmektedir (Yenal, 1996

akt. Onuray Eğilmez, 2003). Cumhuriyet tarihinde mesleki müzik eğitimi için ilk adımlar 1917 yılında, günümüzde konservatuvar olarak nitelendirebileceğimiz Dar-ül Elhan (Melodiler Evi) ve günümüzde eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı olarak nitelendirebileceğimiz 1924 yılında kurulan Musiki Muallim Mektebi ile başladığı araştırmacılar tarafından ortaya çıkartılmıştır (Gül, 2000; Onuray Eğilmez, 2003)

1.9. Teknoloji

Teknolojinin müzik için ilk kullanımı 1865 yılında Édouard-Léon Scott de Martinville'nin sesinin fonografa kaydedilmesi ile başladığı söylenebilir. Amerikalı Remington Rand şirketinin 1951 yılında bilgisayarı piyasaya sürmesi ile bilgisayar teknolojisi, günümüzde sanal seslerden, video-animasyon hazırlamaya kadar son derece karmaşık işlemleri yapabilecek düzeye gelişmiş ve gelişmeye de devam etmektedir (Canyakan, 2013; Özer, 2015).

Teknolojiyi kullanarak bu durumdan en yüksek verimi sağlamak için öğrencilerin yaş gruplarına göre animasyonlu, anlatımlı, sesli ve görsel olarak video destekler sağlanabilir.

1.9.1. Müzik eğitimi ve teknoloji. Teknoloji çağı olarak adlandırılan içinde bulunduğumuz çağda okur yazarlık becerisinin artık yeterli görülmediği, teknolojiyi takip etme, teknolojik aletleri güncel, hızlı ve doğru olarak kullanabilme özelliklerinin de normal şartlar altında sıradan özellikler içinde arandığını söyleyebiliriz. Teknolojik aletlerin doğru kullanıldığı zaman müzik ile uğraşan kişilerin bilgi, beceri ve performanslarını geliştirmede yardımcı olduğu söylenebilir (Yüksel ve Mustul, 2015).

Müzik öğretmenlerinin kendi çalgılarını taşıma zorluğu ya da eşlik problemi yaşamalarına karşı ise elektronik orgların içerisinde bulunan midi olarak hazırlanan çeşitli enstrüman seslerinin, alt yapılarının kullanımı, buna ek olarak taşınabilir sürücü diskler sayesinde kolayca ulaşılabilmesi teknolojik gelişmenin müzik alanına uyarlanmasının

avantajlarındandır (Aksoy, 2015). Bestecilik sınıflarında anında dinleyebilme, basım ve çoğaltma gibi alanlarda kolaylık getireceği için “bilgisayar destekli” eğitim öğretim ortamı sunulmalıdır. Bu çalışma ortamı için Finale, Sibelius gibi nota yazım programları içeren ortamlar hazırlanarak ve kullanımı öğretilerek desteklenmelidir. Günümüzde üniversitelerin pek çoğunda bilgisayar dersi, bilgisayarda nota yazımı, müzik teknolojileri ile ilgili ses kayıt, yazılımları tanıma ve kullanma gibi temel seviyeleri gösteren dersler bulunmaktadır. Müzik teknolojileri, müzik ile ilgili teknolojik gelişimleri takip edip öğrenen sanatçılara, öğretmenlere, bestecilere ya da adaylarına; bu sayede eşlik yapmakta, işitme-ritim çalışmalarında, öğrencilerine ödev hazırlamakta-anlatmakta, kendi bestelerini, aranjelerini yapmakta, çalışmalarını paylaşmakta ve ya dünya piyasasına sunmakta daha fazla kolaylık sağlamaktadır.

İnternet erişimi ile ülkeler arasında bilgi aktarımında sınırların bile kalktığı, bilginin, verinin çok kısa sürede aktarılabildiği göz önünde bulundurulunca en ücra bölgeden bile araştırmacı, istekli bir kişi, alanında dünyanın en önemli bilgilerine, en önde gelen kişilerine, yetkililerine, ulaşabilir ve bu doğrultuda önce içinde bulunduğu çevreyi aydınlatmaya başlayabilir, hayatını ve çevresindekilerinin de hayatını değiştirebilir. Müzik ve müzik eğitiminin yine aynı kitle iletişim araçları ile fakat daha fazla özverili ve uzman eğitimler, besteciler, sanatçılar ile en alt tabakaya, doğru bir şekilde yayıldığına yine aynı doğrusal yöneme göre daha kalıcı ve insanların hayatında eğitsel, geliştirici etkiler bırakabilir.

Müzik teknolojilerinde kullanılan cihaz ve kavramlara; mikrofon “ses dalgalarını, sinyallerini kaydetmeye yarayan araç” (Canyakan, 2013), akustik “hava yolu ile iletilen ses”, analog “ses dalgalarının elektriğe dönüştürülmüş hali”, dijital “ses dalgalarının, analog sinyalin sayısallaştırılmış hali”, audio “sayısal olarak kodlanan ses” örnek olarak belirtilebilir (Canyakan, 2013).

Video destekli özengen keman eğitiminin öğrenciye katkıları; öğrencinin kaynağa kolay ulaşabilmesi, öğrenme sürecinde daha aktif rol alması, öğrenme sürecini zenginleştirip, bireyselleştirmesi, izleme, benimseme, yorumlama ve değerlendirme gibi bilişsel süreçleri kazandırması, kontrol etme ve düzeltme fırsatı, eğitmenin örnek rol model olması, öğrencinin gözlem yeteneğini arttırması olarak açıklanabilir (Aksoy, 2015). Yapılan araştırmalara göre derslerde daha çok duyu organına hitap eden araç-gereçler ve materyallerin kullanılmasının, öğrenmenin kalıcılığıyla arasındaki orantıyı da olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir (Aksoy, 2015).

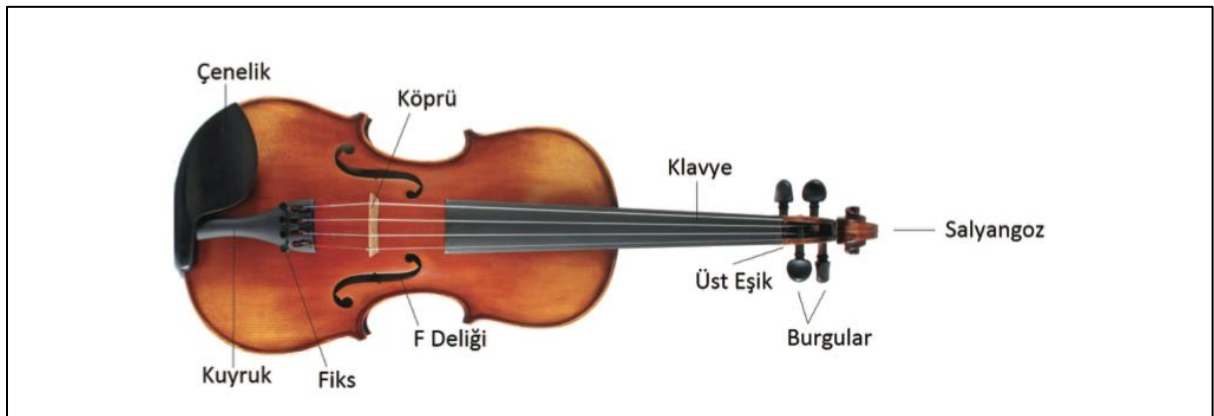
1.10. Kemanın Bölümleri, Bakımı, Korunması ve Kullanılan Malzemeler

Geniş ses aralığı, kolay taşınabilirliği, zengin repertuarı ile solo ve orkestrada çok kullanışlı olan keman için Kaspar Tieffenbrucker, Gasparo da Salo, Amati, Andrea Guarneri, Antonio Stradivarius'u modern kemanın şu anki bilindik mevcut fiziksel özelliklerinin temellerini atan ve tarihin önemli keman yapımcılarından birkaçı olarak sayabiliriz (Yağışan ve Aydın, 2013).

Kemanın dış yüzeyinde kullanılan temel parçalar aşağıda gösterilen Şekil 1'deki gibidir (Erdoğan, 2014; Güngör, 2012).

Şekil 1.

Kemanın Bölümleri

- Akort burguları: Tellerin gerginlik, gevşeklik ayarını yapmaya yardımcı olan aparatlardır.
- Klavye: Sol el parmaklarımızla tellere bastığımız alan.
- Eşik (Köprü): Klavye ve kuyruk arasında telleri tutan ve titreşimlerin gövdeye iletilmesini sağlayan parçadır.
- Fiks: Kuyruğun üzerinde bulunan ve akort işleminin hassas kısmını yapmamıza yarayan aparatlardır. Bazı kemanlarda hiç fiks bulunmazken bazı kemanlarda her tel için birer tane bulunabilir.

Günümüzde kemanın en yaygın kullanılan yapısı ve yardımcı aparatları aşağıda gösterilen Şekil 2, Şekil 3, Şekil 4, Şekil 5, Şekil 6'daki gibidir.

Şekil 2.

Kemanın Ön-Arka Gövdesi, Keman Yayı

Şekil 3.

Yastık

Şekil 4.

Akort Aleti

Şekil 5.

Reçine

Şekil 6.

Nota Sehpası

Akort aleti, nota sehpası, yastık, reçine, keman için çeşitli markalar kendilerine göre farklı renk, desen ve ya tasarım kullanabilirler.

Erken yaşta keman eğitimine başlayan çocukların, ergen, yetişkin kişilerin kendi fiziki yapılarına göre keman boyları da değişiklik göstermektedir. Buna göre, kullanılan keman ve yay boyları, genişliklerine örnekler aşağıdaki tablolarda gösterildiği gibidir.

Ölçümler Valencia marka V160 model kemanlara göre alınmıştır.

Tablo 1.

Keman ölçülerine göre parçalarının boy ve genişlik tablosu

	Keman Ölçüsü			
	1/4	2/4	3/4	4/4
Parça Boyları (cm)				
Boy	47,4	52	57	59,4
Klavye Boyu	21,4	23,5	25,7	27
Gövde Boyu	28,3	30,5	34	35,5
Yay Maksimum Uzunluğu	56,8	61,7	69	74,1
Kılların Maksimum Uzunluğu	47,5	52,6	59,3	63,8
Parça Genişlikleri (cm)				
Klavyenin Başlangıç Genişliği	2,1	2,1	2,4	2,5
Klavyenin Gövde İle Birleşimindeki Genişliği	2,5	3	3,1	3,3
Gövdenin Üst Bölümündeki Maksimum Genişlik	13,5	14,1	15,9	16,4
Gövdenin Alt Bölümündeki Maksimum Genişlik	17	17,8	19,8	20,3

Keman çok hassas bir enstrüman olduğundan dolayı çok kuru ya da çok nemli ortamlarda hasar görebileceği için ısının 18-20 derecelik, nemin ise %50-60 civarında olduğu saklama şartları gerekmektedir. Çalarken yaydan çıkan reçinelerin kemanın ön gövdesinde kir yapmaması için yumuşak bir bez ile temizlenmelidir. Zamanla aşınan eşikler ve burgular değiştirilmeli ve yenilerinin yerine uygun bir şekilde uzmanlar tarafından işlenerek alıştırılması gerekmektedir (Kalender, 2001).

1.11. Keman Eğitimi

Kemanın yapısında olduğu gibi çalgı eğitimi de zamanla değişime uğramış ve kolaydan zora doğru, çağlar içinde gelişen modern eğitsel metotlarla yenilenmiş, yenilenmeye de devam etmektedir (Say, 2002; 124 akt. Coşkuner, 2016). Keman eğitiminde farklı teknikler, tutuş biçimleri ve öğretim yöntemleri *ekol* başlığında toplanmıştır. Rodrigues ekol tanımının içerisine müzik felsefesini de eklemiştir (Öztürk, 2012). Ekol türlerinden başlıcalarını “İtalyan Ekolü, Fransız Ekolü, Alman Ekolü, Rus Ekolü” olarak sınıflandırabiliriz (Öztürk, 2012). İtalyan ekolünün temsilcilerine Arcangelo Corelli, Giuseppe Torelli, Giuseppe Tartini, Niccolò Paganini örnek olarak sayılabilir.

Fransız ekolünde İtalyan müzisyenlerin, bestecilerin ve sanatçıların etkileri büyüktür. Fransız ekolünün temsilcilerine Giovanni Viotti, Pierre Rode, Rodolphe Kreutzer, Jean Marie Leclair örnek olarak gösterilebilir. Alman ekolünün zirvesi Leopold Mozart’ın “Versuch Einer Gründlichen” isimli eseri gösterilirken, Heinrich von Biber, Ludwig Spohr, Joseph Joachim önemli temsilcilerindendir (Öztürk, 2012). Rus keman ekolünün başlangıcı için Ivan Khandoshkin, Nikoai Afanasiev gösterilirken günümüzde David Oistrakh ve oğlu Igor Oistrakh, Albert Markov ve oğlu Alexander Markov’un önde gelen Rus temsilcilerden olduğu bilinmektedir. Ayrıca Rusya, Sovyetler Birliği’nde 20. Yüzyıl Rus keman ekolüne İ.P.Pavlov’un keman çalmak için kullanılan el, kol, parmaklardaki kasları inceleyerek “Yüksek Sinirsel Aktivite” ile ilgili araştırmaları da büyük katkı sağlamıştır (Öztürk, 2012). Bu çalışmalara doğru orantıyla, keman eğitimi için bedenın doğru duruşu, kemanı ve yayı doğru tutmak, kolları, bilek, el ve parmakları doğru şekilde tutmak önemli temel davranışlardır (Parasız, 2009 akt. Aksoy, 2015).

Çalgı eğitiminde geçmişten günümüze kadar gelişimleri ve değişimleri yıllar süren metotların, ekollerin, eğitimci yaklaşımlarının önemli bir yer tuttuğu, bu yöntemlerin

öğrencinin teknik, müzikal gelişimine katkı sağladığı gibi bunun dışında öğrencinin derslere hazırlanmasını ve derslerde çalışmalarının verimini arttırdığı yapılan araştırmalarda ortaya çıkmıştır (Coşkuner, 2016). Bu gelişimler doğrultusunda günümüzde çalgıyı doğru teknikler ile çalmanın yeterli olmadığı; duygu, kendini ifade edebilme, doğaçlama gibi unsurların da teknik kadar önemli bir yer tuttuğunu söyleyebiliriz. Ayrıca özengen keman eğitiminde öğrencinin kendisini ifade edebilmeyi, stres atmayı, özel durumlarda tedavi amaçlı seçtiği düşünüldünce müziğin ne kadar çok yönlü olduğu da tekrar ortaya çıkmaktadır.

20. Yüzyılın artan nüfus ve teknolojik gelişmeler, talebin karşılanmasında yaşanan eksiklikleri gidermek için çalgı eğitiminde de yeni yöntemler denenmesine neden olmuştur. Ülkemizde; 1974-1975 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığının Mektupla Öğretim Merkezi sayesinde ülkemizde öğrenci ve öğretmenin örgün öğretim düzeninde yüz yüze olmasından farklı bir eğitim faaliyeti geliştirmesi bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Bu süreç için Edip Günay ve Ali Uçan “Mektupla Keman Öğretimi” metotlarını hazırlamıştır. Edip Günay ve Ali Uçan, keman eğitimi için günümüzde söz edilen uzaktan eğitim faaliyetlerinin ilk adımlarını atmışlardır (Aksoy, 2015; Canbay ve Nacakçı, 2011). Bunun dışında tüm dünyada “Suzuki Keman Okulu” olarak bilinen 20. Yüzyılın önemli keman eğitmeni ve “Suzuki Keman Okulunun” kurucusu Dr. Shinichi Suzuki, Suzuki felsefesine göre; her çocuk anadilini konuşabildiği gibi bir enstrüman çalabilir. Sevginin Suzuki eğitiminde çok önemli bir yeri olduğu belirtilmiştir (Özal, 2007).

Genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi ve keman eğitimine dair yaptığı araştırmalar, yazdığı kitaplar ile önemli bir yere sahip olan Dr. Suzuki'nin çocukların potansiyellerine inanarak ve onların en iyi şekilde potansiyellerini ortaya çıkartmak için çokça çalışma yapmış olduğu bilinmektedir. En bilinen yöntemlerinden birisine “Suzuki Ana Dil Yaklaşımı” örnek gösterilebilir (Özal, 2007). Dr. Suzuki'nin

görüŖlerinden çıkan önemli detaylardan birisi için “yeteneğin geliŖtirilebilir” olmasıdır. Her bireyde belli miktarda yetenek vardır, bu yeteneğin doğru alıŖma ile geliŖtiđi belirtilir. Suzuki, mzık disiplininin yola çıkararak öncelikle insani, yaŖamsal bir duygu olan sevginin önemini belirtmiŖ ve matematik ile ilgili de alıŖmalar yapılmasında destek olmuŖtur (Felt ve Kung, 2011). Suzuki keman öğretimi için insanın doğal geliŖimini göz önüne aldığında, “baŖlangıta bir bebeğe konuşma harflerle, yazılı kelimelerle öğretilmez, müzikte iŖitsel bir sanat dalı olduğu için iŖitsel olarak öğretilmesi gerekir” çıkarımını yapmıŖtır. İlk ağlardan beri gelen insanın çevresini, doğadaki sesleri taklit ederek öğrenme mantığını çocuklar için kullanarak, çocuğun kendi çıkardıkları sesleri fark edip buradan yola çıkılarak müzikal farkındalığı, kendini ifade etme becerisini nasıl kullanacağını öğretmekten baŖlanması gerektiğini belirtmiŖtir. Suzuki felsefesinde, genel müzik eğitiminin amaçlarından birisi için; eserin notasyonundan önce seslendirilmesine önem verilmesinin önemli bir yer tuttuğu söylenebilir (Özal, 2007). Bu durumda müzik sanatı ve bilimi yaŖam boyu çok eŖitli ve çok da zor olmayan yöntemler ile desteklenip devamlılığı sürdürülebilir.

1.11.1. Keman metotları. İncelenen evreden Evrene Keman Eğitimi – 1 (Günay ve Uçan, 1980), Keman Eğitimi 1 (Can, 2014), Keman Eğitimi 2 (Can, 2015), Keman Eğitimi 3 (Can, 2010a), Keman Eğitimi 4 (Düetler Albümü) (Can, 2013), Keman Eğitimi 5 (Konertolardan Seçmeler) (Can, 2010b), Keman Eğitimi 6 (Günlük alıŖmalar) (Can, 2012), Keman Öğreniyorum (Göğüş, 2004), Mektupla Keman Öğretimi (Günay ve Uan Akt. Canbay ve Nacakcı, 2011), Keman Albümü Seme Eserler (Yıldırım Gözübüyük, 2015), Küçük Kemancı (CoŖkuner, 2013), Violin Method Part 1 (Bang, b.t.), Thirty-Six Elementary And Prograssive Studies For The Violin (Kayser, 1915), Etudes For The Violin (Sitt, 1907), Book 1: Exercises For Promoting Dexterity In The Various Positions (Schradieck, 1899a), Book 2: Exercises In Double Stops (Schradieck, 1899b), Book 3: Exercises In Various

Bowing (Schradiack, 1899c), Urstudien Für Violine (Flesch, 1911) keman metotlarının içeriğinde;

1. Yay tutuşu için sağ elin ayrıca çalıştırıldığı ve yayı tutarken parmakların kıvrık bir konumda olduğu
2. Sağ eli alıştırmak için boş tellerde ritmik yay çalışmaları yapıldığı
3. Sol el konumunu ve parmak basma hareketlerini kaslara alıştırmak için egzersizler yapıldığı
4. Nota okumayı alıştırmak için sıralı nota dizilerinden oluşması
5. Sol el parmakları için boş tel ve işaret parmağının B2 (büyük ikili) aralığı ile basıldığı
6. Sol el parmakları için işaret ve orta parmağın B2 (büyük ikili) aralığı ile basıldığı
7. Sol el parmakları için orta ve yüzük parmağının K2 (küçük ikili) aralığı ile basıldığı
8. Sol el parmakları için yüzük ve serçe parmağının tonal metotlarda B2 (büyük ikili) modal metotlarda ise K2 (küçük ikili) (Günay ve Uçan, 1980; Canbay ve Nacakçı, 2011) aralığı ile basıldığı
9. Yay teknikleri olarak detaşegzersizler ile başlandığı
10. Detaşegzersizlerden sonra legato ve staccato egzersizlerinin geldiği
11. Tek tel üzerinde sıralı dizi giden (ikili aralıklarla) egzersizlerin atlamalı (üçlü aralık ve daha fazlası) egzersizlere dönüştüğü
12. Alıştırmaların, etütlerin kolaydan zora doğru içerdiği ritmik yapıların tek çeşitli başladığı ve zorlaştıkça aynı parça içerisinde çeşitli tartımların (ritim), yay için bağ seçeneklerinin arttığı
13. Çeşitli müzikal terimlerin, nüansların, süslemelerin arttığı
14. Parça içerisinde tonalite değiştirdiği
15. Tek sesli parçalardan çift sesli, çok sesli çalışmalara

16. Birinci pozisyondan diğer pozisyon geçişlerine doğru zorlaştığı gözlemlenmiştir.

Bu metotların incelenmesi sonucunda özengen keman eğitimi için farklı bireylerin farklı algılama yapılarına göre farklı anlatım tarzları olduğu belirlenmiştir. Özengen keman eğitimi alan öğrenciler için ilgili metotlardan resimli, açıklamalı, anlatımlı kitapların öğrencilerin çalışma sırasında, kendini kontrol etmesinde daha yardımcı olduğu söylenebilir.

2.Bölüm

Literatür

İlgili literatür incelendiğinde özengen müzik, mesleki müzik, genel müzik eğitimindeki başarıyı arttırmak için çeşitli çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalar “keman”, “müzik ve enstrüman”, “video”, “internet”, “teknoloji” başlıkları altında sınıflandırılmıştır.

2.1. Müzik ve Enstrüman

Erim (2009) “Video Model Destekli Öğretimin Gitar Performansına Etkisi” isimli doktora tezinde, video model destekli öğretimin klasik gitarda başlangıç seviyesinde olan öğrencilerin performanslarına olan etkisini araştırmayı amaçlamıştır. Bu amaçlar doğrultusunda, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü ile Özel Eğitim Bölümünün 3. Sınıflarında seçmeli ders olarak uygulanan “Gitar Öğretimi” dersi öğrencileri çalışmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. 3 haftalık geleneksel yöntemler ile gitar çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem çerçevesinde 3 haftanın sonunda, deney grubu öğrencilerine ses ve görüntü içeren cd’ler verilmiştir. Bir hafta sonra iki grubun öğrencilerinin performansları kamera ile kaydedilerek üç ayrı gözlemci tarafından, araştırmacının hazırlamış olduğu gözlem formları sayesinde değerlendirilmiştir. Araştırma sonundaki verilere göre, video model destekli gitar öğretiminin; “gitarı tutuş, sağ el, sol el teknikleri ve tek sesli eser performansına” olumlu etki ettiği ortaya çıkmıştır. Buna göre araştırmacı; öğrencilerin yapılan kayıtlarda kendi hatalarını gözlemleyerek düzeltebildiklerini, profesyonel gitaristlerin görüntü-ses içeren kayıtları ile eser ya da etütlerdeki zor pasajların çalışılabileceği, her yaş grubuna (özellikle ilköğretim yaş grubuna) ve çeşitli enstrümanlara uygulanabileceğini belirtmiştir (Erim, 2009).

Ünlü (2014) “Piyano Eğitiminde Video Destekli Öğretim Yönteminin Çağdaş Türk Müziği Eserlerini Seslendirmedeki Etkisi” isimli yüksek lisans tezi araştırmasında, Çağdaş Türk Müziği eserlerinin piyano eğitiminde seslendirilmesi için öğrenci performanslarına etkisini ölçmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, 1. 2. 3. ve 4. sınıf öğrencileri ile öntest-sontest kontrol gruplu deneysel çalışma uygulanmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre Ünlü, video desteği alarak öğrenim gören öğrencilerin daha olumlu yönde geliştiğini belirtmektedir. Ünlü, alanında uzman eğitimler tarafından hazırlanan sesli ve görüntülü kayıtların öğrencilere izletilebileceğini, yetersiz olduğu düşünülen haftalık ders saatini destekleyebileceğini belirtmektedir (Ünlü, 2014).

Tecimer (2016) “İlkokullarda Video Destekli Blok Flüt Eğitimi” başlıklı yüksek lisans tezinde, ilkokul 4. sınıf konuları baz alınarak hazırlanmış olan video destekli blok flüt eğitimi materyalinin, öğrencilerin blok flüt çalma performansları, enstrümanın tanıtılması ve aktarılan bilgilerin kalıcılığına yönelik etkilerini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda, 2014-2015 eğitim - öğretim yılında Ankara Merkez İlkokullarından birisinde 4. Sınıf öğrencilerinden oluşan iki deney grubu ile “Sontest Kontrol Gruplu Seçkisiz Desen” uygulamıştır. Tecimer, tezinin araştırma sonuçlarına göre, video ve animasyon destekli eğitim alan deney gurubu öğrencilerinin kontrol gurubu öğrencilerine göre istatistiksel olarak daha başarılı olduğunu belirtmektedir. Araştırmamız deney grubu bilgilerin kalıcılığı ve derslerdeki eğlenerek öğrenme konusunda da daha fazla zevk aldıklarını bu yüzden enstrüman dersleri gibi beceri gerektiren eğitimlere yönelik hazırlanan video destekli materyallerin desteklenmesi gerektiğini belirtmektedir (Tecimer, 2016).

Yüksel ve Mustul “Müzik Eğitiminde Bilgisayar Destekli Eşlik Uygulaması ve Uygulamaya İlişkin Öğrenci Görüşleri” başlıklı makalelerinde yenilikçi öğretim materyalleri

için gösterilen örnekleri, müzik eğitiminde kullanılan bilgisayar destekli eşliklerin kullanıldığı alanları performansa dayalı uygulama ortamında gerçekleştirerek uygulamaya ilişkin öğrenci görüşlerini değerlendirmeyi amaçlamışlardır. Araştırmacılar çalışmalarının sonunda enstrüman eğitimi için büyük bir öneme sahip olan eşlikli çalmanın çalan kişinin motivasyon ve özgüvenini arttırdığını, entonasyon, müzikalite bütünlüğü, tartım (metronom, tempo) unsurları açısından ortaya çıkan hataların düzeltilmesinde faydalı olduğunu, akustik ortamda gerçekleştirilemeyen eşliğin, bu gibi durumlarda bilgisayar desteği ile büyük ölçüde performans gerçekleştiren kişiye yardımcı olabileceği sonucuna vardıklarını belirtmektedirler (Yüksel ve Mustul, 2015).

Levendoğlu “Teknoloji Destekli Çağdaş Müzik Eğitimi” başlıklı sempozyum bildiriminde online ve cd’ler vasıtasıyla kullanımda olan interaktif müzik eğitimi programlarının müzik öğretmeni adayına pek çok bakımdan üstünlük sağladığını belirtiyor. 21. Yüzyılda ihtiyacı duyulan bilginin nereden ve nasıl bulunabileceğini bilen, ezber eğitim yerine araştırmacılık ruhu ile yetişecek gençliğin yaratılmasında çok büyük rol alacağını, müzik eğitimi için bu programların, online sistemlerin etkin kullanılması gerektiğini, öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracağını belirtmiştir (Levendoğlu, 2004).

Tecimer 2006 yılındaki “İnternet ve Yaşam Boyu Müzik Eğitimi” araştırmasında müzik eğitiminde kullanılan teknolojinin amacının öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişimi kopartmak ya da günümüzde uygulanmakta olan klasik eğitim sistemini yıkmak olmadığını, getirmiş olduğu faydaları ile destekleyici kaynak olduğunu, bu sayede dünyanın çeşitli yerlerinden çeşitli üniversitelerin internet aracılığı ile “uzaktan müzik eğitimi” verdiklerini, öğretmenlerin sınıfta yüz yüze olarak yaptıkları derslerin destekleyicisi olduklarını, sadece öğrenciler için değil meslek hayatını sürdüren müzik eğitimcilerinin, müzisyenlerin ve müzik sever kişilerinde yaşam boyu fayda sağlayabileceğini belirtmiştir (B. Tecimer, 2006).

Özer (2015) “Bilgisayar Müziği Dillerinin Tarihçesi” başlıklı makalesinde, bilgisayar müziği dillerinin tarihsel sürecini teknik bakımdan incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda, kaynak tarama çalışması uygulamıştır. Bu çalışmanın sonucunda, bilgisayar müziği tarihinde sanat eseri olarak kabul edilen yapıtların, bu iş için müzik eğitimi, becerisi ve ciddi emek harcayan kişiler tarafından üretildiğini, teknolojinin araç olduğunu, ilgi çekici ve gelişmekte olduğu için amaç olmaması gerektiğini belirtmiştir (Özer, 2015).

2.2. Keman

Canbay ve Nacakcı (2011) tarafından yapılan “Mektupla Keman Öğretim Uygulamasına Yönelik İçerik Analizi” adlı araştırmada, 1974-1975 Eğitim Öğretim Yılı içerisinde başlayan mektupla keman eğitiminde kullanılan keman dersleri için hazırlanmış materyallerin, çalışma kapsamındaki mektupların incelenmesi, içeriğinin analizi ve analiz sonuçlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada içerik analizi ve betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre pek çok çalgı eğitimcisinin temkinle yaklaşabilecekleri mektupla öğretim modeli, mektupların yazarları tarafından önemli çalışmalar sonucunda hazırlanmıştır. Canbay ve Nacakcı çalışmada, “Günay ve Uçan’ın yazmış olduğu keman eğitimine dair mektuplar içerisinde bazı konular için, yazılan anlatımlardan yola çıkarak öğrencilerin hayal etmesi, çevredeki usta çalgıcılardan yararlanılmasının tavsiye edildiğini” belirtmektedir. Günay ve Uçan keman eğitimi için yazdıkları mektuplara özgü öğretim yöntemi içerisinde evrensel keman repertuarının yanı sıra Türk müziği repertuarına da yer vermiştir. Canbay ve Nacakcı, 1975 yılındaki teknoloji ve imkanlar doğrultusunda yapılmak istenen uzaktan öğretimin, günümüz teknolojisi sayesinde müzik yazılımları ve simülasyon teknikleri ile denenmesi gerektiğini; Milli Eğitim Bakanlığı, üniversitelerin desteği ile uzmanlar tarafından araştırılarak geliştirilmesi için komisyonlar kurulması gerektiğini vurgulamaktadır (Canbay ve Nacakcı, 2011).

Sever (2014), “Bireysel Çalgı Keman Derslerinde Çevrilmiş Öğrenme Modelinin Uygulanması” başlıklı çalışmasında çevrilmiş öğrenme (flipped learning) modeli için öğrenci görüşlerini belirlemeye çalışmış ve bu amaç doğrultusunda bireysel dersler için çevrilmiş öğrenme modelinin uygulandığı bir durum çalışması uygulamıştır. Bu çalışmanın sonucunda; çevrilmiş öğrenme yönteminin bireysel keman çalgısı derslerinde kullanıldığında zaman kazandırdığını, daha kapsamlı, verimli ve planlı bir öğretimin gerçekleştiğini gözler önüne sermiştir. Araştırmacı, öğretmenlerin elindeki imkân ve ihtiyaç farklılıklarına göre farklı düzeylerde videolar hazırlanabileceğini, kurumların destekleri ile daha profesyonel düzeyde hazırlanan videoların öğretmen için iş yükünü hafifleteceğini belirtmiştir (Sever, 2014).

Aksoy (2015), video desteği ile özengen keman eğitimindeki keman performansının etkilerini incelemiştir. Bu çalışmada “son-test kontrol gruplu deneysel çalışma yöntemi” için seçtiği iki gruba 9 hafta boyunca, haftada 1 ders (45 dakika) uygulamıştır. Derslerin sonunda deneklere dersin video kaydını DVD ortamında vererek uygulanan dersin denekler tarafından tekrar izlenmesini ve hatalarının düzeltilmesini istemiştir. Araştırmada video desteği alan özengen keman öğrencileri (deney grubu) için teknik ve müzikal olarak daha yüksek başarı elde ettiği sonucuna varmıştır. Aksoy, özengen keman eğitimi için uygulanan video desteğinin mesleki keman eğitimi veren kurumlarda (eğitim fakültelerinde, konservatuvarlar vb.), farklı enstrüman eğitimlerinde uygulanabileceğini, dikkat eksikliği, unutkanlık yaşayan bireylerin eğitim hayatında da önermektedir (Aksoy, 2015).

Keman ve teknoloji ile ilgili araştırmalardan bir başka örnek de Okan tarafından yapılan “Keman Öğretiminde Teknolojik Unsurlardan Yararlanmanın Gerekliliği” isimli çalışmasında, yaptığı araştırmalar ile eğitimde kullanılan teknolojinin eğitimin kalitesini yükselttiğini göstermiştir. Öğretim aşamasında daha hızlı öğrenebilmesi için teknolojik imkanlar sayesinde öğrencinin daha fazla duyusuna hitap edilebileceğini belirtmiştir.

Araştırmada keman eğitiminin geleneksel yöntemlerin yanında bilişim teknolojilerindeki gelişimlerden faydalanarak yeniden yapılandırılması gerektiği ve bu doğrultuda teknolojik destek ile sadece keman eğitiminin değil müzik eğitiminin bütün boyutlarının faydalanılabileceği belirtilmiştir (Okan, b.t.).

Sağır, Eden, Şalliel (2014) tarafından yapılan “Müzik Eğitiminde Uzaktan Eğitim ve Orkestra Uygulamaları” adlı araştırmada, gelişen teknolojinin orkestra eğitimi ve yönetiminde uygulanabileceğinin gösterilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada uzaktan eğitim verilerinin toplanması için kaynak tarama modeli ve orkestra yönetimi için deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırmacılar, çalışmanın sonunda elde ettikleri verilere göre, uygulamanın %90 oranında verimli olduğunu, performans ve teorik dersler için büyük şehirlere, büyük imkânlarla uzak olan taşra üniversitelerinde bu çalışmanın uygulanmasının çok faydalı olacağını da belirtmişlerdir (Sağır, Eden, ve Şalliel, 2014).

2.3. Müzik Eğitimi Dışında Video Destekli Eğitim Konusunda Yapılan Diğer Araştırmalar

Suveren (1998) 6-7 Yaş Grubu Cimnastiğe Yeni Başlayan Erkek Çocuklarda Atlama Beygiri Aletinde Überschlag Hareketinin Öğretilmesinde Sözel Eğitim ve Video Kamera ile Eğitim Yöntemlerinin Karşılaştırılması” adlı doktora tezinde, 6-7 yaş gruplarındaki erkek çocuklarının, sözel-klasik eğitim ile ses-görüntü içeren video kamera kullanılarak eğitim gören öğrencilerin “überschlag” hareketinin öğrenimi açısından farklılıkların olup olmayacağını ya da ne gibi farklar olacağını araştırıp karşılaştırmak amacı ile yaptığını belirtmektedir. Artistik jimnastikte başarıya ulaşan ülkelerin antrenmanlarını inceleyerek video kamera kullanımının önemli bir yer tuttuğunu belirten araştırmacı, izleyen ve performansçı açısından büyük heyecan ve sanat tadı veren artistik jimnastik için ulaşılması zor olan teknik hareketlerin sabırla ve hatasız öğretilmesinde pozitif bir yönlendirme ile sözel

anlatıma göre daha olumlu katkı sağladığını, öğrenme süresinin kısalabileceğini ve başarıların artabileceğini, videoların uzmanlar tarafından hazırlanması gerektiğini belirtmiştir (Suveren, 1998).

Turhan (2015), “Otizm Spektrum Bozukluğu Gösteren Çocuklara Sosyal Beceri Öğretiminde Sosyal Öykü ve Video Model Uygulamalarının Etkililik ve Verimlilikleri” konulu doktora tezinde, Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) gösteren çocuklara sosyal becerilerin öğretimi için bilgisayar ortamında sunulan sosyal öykülerin ve video model öğretiminin etkinlik ve verimliliklerinin karşılaştırılmasını amaçlamıştır. Bu amaçla denekler, uygulamacı, gözlemciler ve akran modeller/modellerden oluşturmuş ve OSB gösteren çocukların anneleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Turhan, araştırmasından elde ettiği verilere göre, ailelerin video model uygulamalarındaki sosyal öykü uygulamalarının daha etkili olduğunu, çalışma bittikten sonra çocukların kazandıkları becerileri farklı ortamlarda da sürdürebildiklerini ve genelleylebildiklerini belirtmiştir (Turhan, 2015).

Özmen (2012), “Sosyal Ağ Destekli Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Öğrenci Başarısı ve Görüşlerine Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde, sosyal ağ destekli uzaktan eğitim uygulamalarının öğrenci başarısı ve görüşlerine etkisini belirlemek için uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim ortamları arasındaki öğrencilerin başarı ve görüşleri açısından temel farklılıkların olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu amaçla, deneysel araştırma modeli ile iki deney ve bir kontrol olmak üzere üç grup üzerinde “öntest-sontest kontrol gruplu model” uygulanmıştır. Araştırmasının sonucunda; deney gruplarının yüz yüze eğitim alan kontrol gruplarına göre akademik başarı düzeyinin arttığını belirtmiştir. Bu uygulamaların özellikle yükseköğretim kurumlarında desteklenmesi gerektiğini de tavsiye etmiştir (Özmen, 2012).

Menderis (2014), “İngiltere Open University ile Avustralya New England University'de Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Yönetiminin Karşılaştırılması ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi” başlıklı yüksek lisans tezi için yaptığı araştırmasında; Avustralya ve İngiltere ile Türk uzaktan eğitim yönetiminin üniversite eğitimi düzeyinde karşılaştırılmasını ve bu karşılaştırmalar sonucunda bir model geliştirilmesini amaçlamıştır. Bu çalışmanın sonucunda uzaktan eğitimin şekillenmesinde kültür ve ihtiyaç durumlarının önem taşıdığı, Türkiye için geliştirilen modelin diğer ülkeler ile tamamen aynı olmaması, ülkemiz kültür ve ihtiyaçlarına göre uygun olarak şekillendirilmesinin faydalı olabileceğinin öngörüldüğü ortaya çıkmıştır (Menderis, 2014).

Zırhlıoğlu (2006), “Türkiye Geneline Ve Bölgeler Arasında Bilgisayar Kullanımı Ve Uzaktan Eğitim İle İlgili İstatistiksel Analiz” başlıklı yüksek lisans tezinde, iller ve bölgeler için genel bilgi sunmayı ve bu bilgiler doğrultusunda eksiklerimizi ortaya çıkartmayı amaçlamıştır. Elde edilen anket sonuçları, iller ve bölgeler geneli bakımından Avrupa Birliği ülkeleri sonuçları ile karşılaştırılarak değerlendirilmiş, sonuç olarak katılımcıların örgün eğitimi yeterli gördükleri, fakat öğrenimleri süresince uzaktan eğitim uygulamasını görmek istedikleri belirtilmiştir (Zırhlıoğlu, 2006).

Gülner (2003), “Bilgisayar Ve İnternet Destekli Uzaktan Eğitim Programlarının Tasarım, Geliştirme Ve Değerlendirme Aşamaları (Suzep Örneği)” başlıklı yüksek lisans tezinde, uyguladığı anket ve konu uzmanları ile sözlü iletişim, elektronik posta yoluyla topladığı verilere göre; deneklerin %52,9'u uygulanmış olan uzaktan eğitimi ilgi çekici ya da yararlı bulmadıklarını belirtirken araştırmacının gözlemlerine göre verilen cevapların programda olmayan özellikleri, varmış gibi algılayan katılımcıların anketi ciddiye alıp almadıkları şüphe uyandırmaktadır. Yine de yapılmış pek çok uzaktan eğitimin önemli

eksikliklerinden birisinin; “eğitim odaklı değil, teknoloji odaklı olması” olarak tarafından belirtilmiştir. (Gölnar, 2003).

Kılıç, Karadeniz ve Karataş (2003), “İnternet Destekli Yapıcı Öğrenme Ortamları” isimli araştırmalarında, sınavı kadar ezberlenip sınavdan sonra hızla unutulıan bilgileri kalıcı hale getirmeyi ve günlük hayatlarında kullanabilmeleri için çözümler üretmeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; yapıcı kuram ve internet teknolojisinin büyük potansiyeli olduğu ve öğrenme sürecine destek olacağı belirtilmiştir (Kılıç, Karadeniz, ve Karataş, 2003).

İncelenen “uzaktan öğitim, çevrilmiş öğitim, çevrim içi öğitim, web tabanlı öğitim, internet tabanlı öğitim, video destekli, teknoloji destekli öğitim konuları ile müzik, keman, gitar, orkestra, piyano, blok flüt, Çağdaş Türk Müziği, yaşam boyu müzik öğitimi” gibi sanat konularının yanında çeşitli ölkelerin üniversitelerinde uyguladıkları internet destekli uzaktan öğitim modellerinin ölkemizde nasıl olması gerektiği, jimnastik, otizmi bireylerin sosyal becerileri kazanmasına, ezber yapılan bilgilerin unutulmaması, kalıcı olması için destek olarak kullanılabileceği belirtilmiştir. Araştırmacıların çoğu uzmanlar tarafından hazırlanan internet, video, animasyon destekli öğitimlerin klasikleşmiş genel örgün öğitime göre daha olumlu sonuçlar ortaya koyduğunu ve bu uygulamaların diğer alanlara da uygulanabileceğini, öğretmenlerin iş yükünü azaltıp, öğrenciler için verimin artmasında bu videoların uzmanlar tarafından hazırlanması gerektiğini belirtmektedirler. Uzaktan öğitimde başarısız olıan durumlarda ise gözden kaılan noktanın öğitimden ziyade teknolojiye odaklanıldığından dolayı olduğu, teknolojinin amaç değil öğitimde bir araç olduğu araştırmalarda belirtilmiştir.

Yapılan “uzaktan öğitim, video destekli öğitim, internet destekli öğitim” konulu çalışmaların pek çoğu deneysel olarak uygulanmış, deneysel çalışma süresinden daha uzun ve ileri seviyelere uygulanabileceği belirtilmiştir. Bu yöntemlerin ölkemizdeki keman öğitimi için kullanıldığı çalışmalar ise az sayıdadır.

3.Bölüm

Yöntem

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada video ders desteğinin etkisini belirleyebilmek için özengen keman eğitimi alan öğrencilerden deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Katılımcılar kura yöntemiyle deney ve kontrol gruplarına atanmıştır. Katılımcıların daha önce keman eğitimi almadıkları göz önünde bulundurularak öntest yapılmasının uygun olmadığı düşünülmüştür. Fraenkel, Wallen ve Hyun (2012) gibi rastgele atama yoluyla oluşturulan gruplardan birinin deney diğerinin kontrol grubu olarak ele alındığı ve sadece deneysel işlemden sonra ölçme işleminin gerçekleştirildiği deneysel desenleri sontest kontrol gruplu seçkisiz desen olarak adlandırmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda araştırmanın deseni sontest kontrol gruplu seçkisiz desen olarak ifade edilebilir (Fraenkel, Wallen, ve Hyun, 2012).

3.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubu olarak 2017 yılının Ekim-Aralık ayları arasında Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Kültür Sanat Toplulukları Birliği Müzik Topluluğunda keman eğitimi almaya gönüllü olarak katılan 20 öğrenci belirlenmiştir. Katılımcıların hepsi Bursa Uludağ Üniversitesinde çeşitli alanlarda lisans eğitimi almakta olan 1 ve 2. sınıf öğrencileridir. Keman eğitimine yeni başlayan bu öğrencilerin seçiminde daha önce örgün müzik eğitimi dışında başka bir müzik eğitimi almamış olmalarına dikkat edilmiştir. Katılımcılardan rastgele 10 kişi deney grubuna, 10 kişi ise kontrol grubuna atanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Katılımcıların uygulama sonundaki durumlarını belirlemek için 12 haftalık programın sonunda bir performans sergilemeleri istenmiştir. Performans parçası olarak uygulama süresince verilen özengen keman eğitimi sırasında elde edilen kazanımların sergilenebileceği düşünülen Mozart'ın Morgen Kommt der Weichnachtsmann ezgisi belirlenmiş ve daha sonra performansta dikkat edilecek noktalar tespit edilerek dereceli puanlama anahtarı hazırlanmıştır. Seçilen parçanın ve hazırlanan dereceli puanlama anahtarının verilen eğitimdeki başarıyı ölçmeye uygun olup olmadığının belirlenmesi için uzman görüşüne başvurulmuştur. Üç uzmandan gelen olumlu dönütler doğrultusunda dereceli puanlama anahtarı aynı şekilde kullanılmıştır (Bkz. Ek 1). Buna göre yoklanması planlanan davranışlar; “keman ve yay tutuşunun uygun durumda olması, yayın teller üzerinde doğru hareket etmesi, doğru notalar ile çalınması, doğru entonasyon ile çalınması, belirtilen hızda çalınması, akıcı çalınması, müzikal işaretlere uygun çalınması” olarak belirlenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

3.4.1. Verilerin Toplanması.

3.4.1.1. Deneysel Ders İçerikleri. Dersler Bursa Uludağ Üniversitesi Kültür Sanat Toplulukları Birliği Müzik Topluluğu bünyesinde kırmızı salonda yapılmak üzere 4 Ekim 2017 Çarşamba günü ve 6 Ekim 2017 Cuma günü haftada birer saat olmak üzere başlayıp 3 ay sonunda toplamda 12 hafta ders yapılmıştır. Deney ve kontrol grubu öğrenci sayıları yirmi kişi olup bu öğrenciler içerisinde rast gele atama ile onar kişilik deney ve kontrol grubu oluşturulmuştur. Önceden hazırlanan 5 adet ders videosu konular halinde ayrılmıştır. Çalışmadan sonra ders videoları öğrencilere USB bellek ile verilmiş ve mail yoluyla gönderilmiştir.

1. Hafta: İlk ders tanışma, derslerde kullanılacak kitap, nota sehпасı gibi araçların tanıtılması ve kemanın bölümlerinin daha önceden giriş bölümünde yazıldığı gibi anlatılmış ve derslerin işlenişi hakkında bilgi verilmiştir. Derslerin Bursa Uludağ Üniversitesi kırmızı salonunda bulunan küçük sahnede yapılacağı belirtilmiştir. Keman çalma ile ilgili konuyu ve hareketleri önce öğretmenin anlatacağı ve daha sonra bireysel olarak sahneye davet edileceğı bildirilmiştir. Bu durumda, diğер öğrenciler gözlemleme imkânına sahip olacaktır. Özellikle öğrencilere belirtilen önemli noktalardan bir tanesi ise; kemanı sevdirebilmek, keman ile ilgili bilgilerin hafızada-bilinçaltında kolay hatırlanabilmesini sağlamak, keman çalarken uyguladığımız kas hareketlerinin alışkanlık kazanabilmesi için ne kadar süre çalıştıklarından daha önemli olarak, tam konsantrasyon ile her gün çalışmaları istenmiştir ve bu sayede öğrencilerin düzenli, disiplinli keman çalışmayı sevmeleri hedeflenmiştir.
2. Hafta: Yastığın kemana takılması, kemanın sol omuz üzerinde iki el olmadan çene vasıtasıyla tutulması, sol el konumunun kemanın gövdesinden tutuşu, yay tutuşu ve sağ el için bilek egzersizi gösterilmiştir.
3. Hafta: Bir önceki (2. Hafta) dersin tekrarı ve temel tutuş hareketlerinin pekişebilmesi için ders tekrarı yapılmıştır.
4. Hafta: Önceki derslerin tekrarları yapılarak kontrol edilmiş ve öğrencilerin hatalarını düzeltmeleri için gerekli bireysel çalışmalar verilmiş, yayı koy ama çekme çalışması anlatılmıştır. Yayı koy ama çekme çalışması ile öğrencilerin yay çekmeye yeni başladıkları sırada ortaya çıkan problemleri azalttığı ve kasların daha kısa sürede alışabilmesini sağlayan çalışmadır. Öğrenci derslerde öğretildiğı gibi yayın alt kısmını tel üzerine koyar ve hareket etmeden durur, daha sonra bu hareketi yayın alt, orta, üst kısımlarında da tekrar eder. Böylelikle komşulardan şikayet gelmesi, ev halkından psikolojik baskı gelmesi gibi durumları

olmadığından dolayı, yayı çekmeye başladığı zaman daha özgüvenli olduğu gözlemlenmiştir (Kesendere, 2017a).

5. Hafta: Önceki derslerin, bireysel çalışmaların tekrarı, kontrolü yapılarak müzik dilini, yazım kurallarını, tartım-ritmik kalıpların el-ayak vuruşu ile hesaplanması birlik (4 vuruş-sayma süresi), ikilik (2 vuruş-sayma süresi), dörtlük (1 vuruş-sayma süresi), sekizlik (yarım vuruş-sayma süresi) olan nota değerleri-süreleri, bu süreleri kolay bir şekilde akılda tutabilmeleri için “Van, İzmir” kelimeleri ile kodlanması, dörtlük sus-es ve bunların kemanın 4 telinde uygulanması öğretilerek derste kullanılan metottan “A,B,C” yay çalışmaları, yayın orta bölgesinde çalışılmak üzere ödev verilmiştir.

6. Hafta: Önceki derslerin, ödevlerin tekrarı, kontrolü yapılmıştır. Bunlara ek olarak; kemanın boş tellerinin isimleri ve nota olarak dizeler üzerine yazılımları, sus kullanılarak, sus kullanılmadan, staccato ve detaşe teknikleri ile yayın orta bölgesinde ve bütün yay olarak teller arasında geçişler anlatılmış, gösterilmiş, uygulanarak çalıştırılmış ve tekrar etmeleri istenmiştir.

7. Hafta: Önceki ders ve ödevlerin tekrarı, kontrolü yapılmıştır. Bunlara ek olarak sol el konumunun kemanın gövdesinden tutulmasının yerine parmak basma hareketleri için sapın başlangıcından tutulması, sol el 1,2,3. Parmakların basılması, pizzicato tekniği, değiştirici işaretler (diyez, bemol, natürel) anlatılmış, 12. etüt öğretilmiş, uygulanarak çalıştırılmış ve tekrar etmeleri istenmiştir.

Pizzicato tekniği ile çalışmanın yayı çekerken henüz ustalaşamamış öğrencinin dikkatini hem sağ el, hem sol el hareketlerine bölmesinin yerine, yay çekme hareketleri olmadığı için sadece sol el hareketlerine daha fazla konsantrasyon sağladığından dolayı bu yöntemin öğrenci açısından daha kısa sürede sol eli alıştırmada faydalı olduğu da bu araştırmada gözlemlenmiştir.

8. Hafta: 7. Hafta dersinin ve çalışmalarının tekrarı yapılmış, 12 numaralı etüt tekrar çalışılmış ve ödev olarak verilmiştir.
9. Hafta: 12. Etüt tekrar çalışılmış ve sınav parçası olarak belirlenen Wolfgang Amadeus Mozart'ın "Morgen Kommt Der Weihnachtsmann" isimli bestesinin, kullanılan metottaki düzenlemesine göre çalışılmıştır.
10. Hafta: Wolfgang Amadeus Mozart'ın "Morgen Kommt Der Weihnachtsmann" isimli bestesi kontrol edilmiş ve biraz daha hızlı bir tempoda çalışılmıştır. Tempo hızlandıkça kalabalık yapılan derslerin dezavantajı olarak beraberliği sağlamak zor olduğu için topluca çalmak yerine öğrenciler tek tek çaldırarak dinlenilmiş ve her öğrencinin kendi çaldığı tempoya göre öğrenci merkezli hızlandırılma yapılmıştır.
11. Hafta: Sınav için belirlenen parça tek tek öğrenciler sahneye alınarak dinlenmiş ve yapılacak kayıt için deneme gerçekleştirilip öğrencilerin heyecanları bastırılmaya çalışılmıştır.
12. Hafta: Son derste ısınma için 12 numaralı etüt çalışılmış, sınav için belirlenen parça çalışıldıktan sonra öğrenciler sahnede tek tek kayıt altına alınmıştır. Daha önceden derslerde daha iyi performans gösteren öğrenciler hem sahnede olmaktan dolayı, hem de kamera ile kayıt altına alınmaktan dolayı heyecanını bastıramayıp yeterli bir performans sergileyemediği için başka bir müzik mağazasında bireysel olarak kayıt altına alınmıştır. Öğrencilerin video görüntülerinin bu çalışma dışında kullanılmayacağına dair söz verilmiş olmasına rağmen, bazı öğrencilerin inanç ve kaygıları dolayısıyla keman çalma tekniklerini engellemeyecek ama videolarda yüzleri, kimlikleri belli olmayacak şekilde araştırmanın danışmanının da onayı alınarak sansürlenmiştir.

3.4.1.2. Video İçerikleri. Deney grubu için kullanılacak olan ders videoları araştırmacı tarafından "Final Cut Pro X" programı kullanılarak hazırlanmıştır.

- Video ders desteği 1’de; yay ve keman tutuğu, derslerde kullanılacak olan kitap, nota sehпасı, yastık, reçine, akort aleti, metronom anlatılmığtır.
- Video ders desteği 2’de; yayı koy ama çekme çalığması anlatılmığtır. Bu çalığmanın amacı; öncelikle kasları alıştırabilmek olarak düşünölmüğtür.
- Video ders desteği 3’te; notaların süreleri, ritim kalıpları ve kemanda uygulanması anlatılmığtır.
- Video ders desteği 4’te; önceki derslerin hatırlatılması, yay çekme, legato, staccato teknikleri ve teller arasında geçiğ anlatılmığtır.
- Video ders desteği 5’te; sol el konumunun klavyenin başından 1.pozisyon tutuğu, parmak basma hareketleri, notaların dizek üzerindeki yerleri, entonasyon çalığması için kemana kâğıt yapıştırarak işaretlenmesi, pizzicato tekniği anlatılmığtır.

Uygulama süresince deney ve kontrol gruplarına başlangıç düzeyi özengen keman eğitimi verilmiğtir. Deney grubundaki katılımcılara ayrıca ders videoları verilmiğtir. On ikinci haftanın sonunda katılımcılara Mozart’ın Morgen Kommt der Weichnachtsmann çaldırılarak performansları kameraya kaydedilmiğtir. Kayıtlar hazırlanan dereceli puanlama anahtarı ile birlikte üç uzmana gönderilmiğtir.

3.4.2. Verilerin çözümlenmesi. Uzmanların verdiği puanların güvenilirliğini belirlemek için her bir davranığa yönelik verilen puanlar incelenerek Kendall W katsayıları hesaplanmığtır (Kendall W katsayılarını içeren detaylı uzman puanları için bkz. Bulgular). Ölçümlerin güvenilir olduğu tespit edildikten sonra, verilerin analizinde deney ve kontrol gruplarındaki katılımcıların sayısı göz önünde bulundurularak non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U testi kullanılmığtır.

4. Bölüm

Bulgular

4.1. Uzman Puanlarının Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Tablo 2’de Davranış 1’e (Keman ve yay tutuşu uygun durumda) yönelik olarak uzmanların her bir öğrenciye verdiği notlar gözükmektedir. Kendall W katsayısı ve anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda bu davranış için uzmanlar arasında kabul edilebilir bir uyum olduğu söylenebilir.

Tablo 2

Davranış 1 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	W	df	p
Öğrenci 1	4	4	3	0,586	19	0,022
Öğrenci 2	4	4	4			
Öğrenci 3	4	4	4			
Öğrenci 4	4	4	5			
Öğrenci 5	3	5	5			
Öğrenci 6	4	5	5			
Öğrenci 7	4	5	5			
Öğrenci 8	4	5	4			
Öğrenci 9	3	5	5			
Öğrenci 10	3	4	4			
Öğrenci 11	3	3	3			
Öğrenci 12	2	4	4			
Öğrenci 13	3	4	3			
Öğrenci 14	3	5	5			

Öğrenci 15	3	4	4
Öğrenci 16	3	5	5
Öğrenci 17	3	4	3
Öğrenci 18	3	4	4
Öğrenci 19	3	4	4
Öğrenci 20	2	4	4

Tablo 3 Davranış 2'ye (Yayın teller üzerinde hareketi doğru) yönelik olarak uzmanların her bir öğrenciye verdiği notlar gözükmektedir. Kendall W katsayısı ve anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda bu davranış için uzmanlar arasında uyum olduğu söylenebilir.

Tablo 3

Davranış 2 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	W	df	p
Öğrenci 1	4	4	4	0,801	19	0,001
Öğrenci 2	3	4	4			
Öğrenci 3	4	4	4			
Öğrenci 4	3	4	4			
Öğrenci 5	3	5	5			
Öğrenci 6	4	5	5			
Öğrenci 7	4	5	5			
Öğrenci 8	3	5	5			
Öğrenci 9	3	5	5			
Öğrenci 10	4	3	3			

Öğrenci 11	2	3	3
Öğrenci 12	2	3	3
Öğrenci 13	2	3	3
Öğrenci 14	3	4	4
Öğrenci 15	2	3	3
Öğrenci 16	3	4	4
Öğrenci 17	3	4	4
Öğrenci 18	3	4	4
Öğrenci 19	3	2	2
Öğrenci 20	2	2	2

Tablo 4 Davranış 3'e (Doğru notalar ile çalışıyor) yönelik olarak uzmanların her bir öğrenciye verdiği notlar gözükmemektedir. Kendall W katsayısı ve anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda bu davranış için uzmanlar arasında uyum olduğu söylenebilir.

Tablo 4

Davranış 3 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	W	df	p
Öğrenci 1	4	5	5	0,745	19	0,002
Öğrenci 2	4	4	4			
Öğrenci 3	4	4	4			
Öğrenci 4	4	5	5			
Öğrenci 5	4	5	5			
Öğrenci 6	3	5	5			

Öğrenci 7	3	5	5
Öğrenci 8	4	5	5
Öğrenci 9	4	5	5
Öğrenci 10	3	5	5
Öğrenci 11	2	4	4
Öğrenci 12	2	4	4
Öğrenci 13	3	5	5
Öğrenci 14	2	4	4
Öğrenci 15	3	4	4
Öğrenci 16	3	4	4
Öğrenci 17	3	4	3
Öğrenci 18	3	4	4
Öğrenci 19	3	4	3
Öğrenci 20	3	4	4

Tablo 5 Davranış 4'e (Doğru entonasyon ile çalışıyor) yönelik olarak uzmanların her bir öğrenciye verdiği notlar görülmektedir. Kendall W katsayısı ve anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda bu davranış için uzmanlar arasında uyum olduğu söylenebilir.

Tablo 5

Davranış 4 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	W	df	p
Öğrenci 1	3	3	3	0,898	19	<0,001

Öğrenci 2	5	5	5
Öğrenci 3	3	3	4
Öğrenci 4	3	3	3
Öğrenci 5	5	4	4
Öğrenci 6	3	3	4
Öğrenci 7	3	4	4
Öğrenci 8	4	5	5
Öğrenci 9	4	4	4
Öğrenci 10	3	4	4
Öğrenci 11	2	3	3
Öğrenci 12	2	2	2
Öğrenci 13	3	4	4
Öğrenci 14	2	3	3
Öğrenci 15	2	2	3
Öğrenci 16	2	3	3
Öğrenci 17	3	3	3
Öğrenci 18	3	3	3
Öğrenci 19	2	2	2
Öğrenci 20	2	2	2

Tablo 6 Davranış 5'e (Belirtilen hızda çalışıyor) yönelik olarak uzmanların her bir öğrenciye verdiği notlar gözükmemektedir. Kendall W katsayısı ve anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda bu davranış için uzmanlar arasında uyum olduğu söylenebilir.

Tablo 6

Davranış 5 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	W	df	p
Öğrenci 1	4	4	4	0,923	19	<0,001
Öğrenci 2	3	3	3			
Öğrenci 3	5	5	5			
Öğrenci 4	3	3	3			
Öğrenci 5	4	4	4			
Öğrenci 6	3	4	5			
Öğrenci 7	4	5	5			
Öğrenci 8	4	5	5			
Öğrenci 9	4	4	4			
Öğrenci 10	4	4	4			
Öğrenci 11	3	3	3			
Öğrenci 12	3	3	3			
Öğrenci 13	2	3	3			
Öğrenci 14	4	4	3			
Öğrenci 15	3	3	3			
Öğrenci 16	3	3	3			
Öğrenci 17	2	2	2			
Öğrenci 18	2	2	2			
Öğrenci 19	2	3	3			
Öğrenci 20	2	2	2			

Tablo 7 Davranış 6'ya (Akıcı çalıyor) yönelik olarak uzmanların her bir öğrenciye verdiği notlar gözükmemektedir. Kendall W katsayısı ve anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda bu davranış için uzmanlar arasında uyum olduğu söylenebilir.

Tablo 7

Davranış 6 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	W	df	p
Öğrenci 1	4	5	5	0,774	19	0,001
Öğrenci 2	4	4	4			
Öğrenci 3	4	5	5			
Öğrenci 4	4	3	3			
Öğrenci 5	4	4	4			
Öğrenci 6	4	4	4			
Öğrenci 7	3	5	5			
Öğrenci 8	3	5	5			
Öğrenci 9	4	4	4			
Öğrenci 10	3	4	4			
Öğrenci 11	3	3	3			
Öğrenci 12	3	3	3			
Öğrenci 13	2	4	4			
Öğrenci 14	4	4	4			
Öğrenci 15	3	2	2			
Öğrenci 16	2	3	3			

Öğrenci 17	3	2	2
Öğrenci 18	2	3	3
Öğrenci 19	2	3	3
Öğrenci 20	2	2	2

Tablo 8 Davranış 7'ye (Müzikal işaretlere uygun çalışıyor) yönelik olarak uzmanların her bir öğrenciye verdiği notlar görülmektedir. Kendall W katsayısı ve anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda bu davranış için uzmanlar arasında uyum olduğu söylenebilir.

Tablo 8

Davranış 7 için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	W	df	p
Öğrenci 1	3	5	5	0,774	9	0,001
Öğrenci 2	3	4	4			
Öğrenci 3	4	5	5			
Öğrenci 4	3	4	5			
Öğrenci 5	3	5	5			
Öğrenci 6	3	5	4			
Öğrenci 7	3	5	5			
Öğrenci 8	3	5	5			
Öğrenci 9	4	5	5			
Öğrenci 10	3	5	5			
Öğrenci 11	2	4	4			

Öğrenci 12	2	4	4
Öğrenci 13	3	4	4
Öğrenci 14	3	4	3
Öğrenci 15	3	4	4
Öğrenci 16	2	4	3
Öğrenci 17	3	4	4
Öğrenci 18	2	4	4
Öğrenci 19	2	4	3
Öğrenci 20	2	4	4

Tablo 9’da genel başarıya yönelik olarak uzmanların her bir öğrenciye verdiği not ortalamaları gözükmemektedir. Kendall W katsayısı ve anlamlılık düzeyi göz önünde bulundurulduğunda genel başarı açısından uzman puanlarının birbiriyle uyumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 9

Ortalama başarı için uzman puanları arasındaki uyumu gösteren Kendall W tablosu

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	W	df	p
Öğrenci 1	3,71	4,29	4,14	0,911	19	<0,001
Öğrenci 2	3,71	4,00	4,00			
Öğrenci 3	4,00	4,29	4,43			
Öğrenci 4	3,43	3,71	4,00			
Öğrenci 5	3,71	4,57	4,57			
Öğrenci 6	3,43	4,43	4,57			

Öğrenci 7	3,43	4,86	4,86
Öğrenci 8	3,57	5,00	4,86
Öğrenci 9	3,71	4,57	4,57
Öğrenci 10	3,29	4,14	4,14
Öğrenci 11	2,43	3,29	3,29
Öğrenci 12	2,29	3,29	3,29
Öğrenci 13	2,57	3,86	3,71
Öğrenci 14	3,00	4,00	3,71
Öğrenci 15	2,71	3,14	3,29
Öğrenci 16	2,57	3,71	3,57
Öğrenci 17	2,86	3,29	3,00
Öğrenci 18	2,57	3,43	3,43
Öğrenci 19	2,43	3,14	2,86
Öğrenci 20	2,14	2,86	2,86

Kendall W katsayılarının istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,05$) olması göz önünde bulundurularak uzmanlar arasında uyum olduğuna karar verilmiş ve üç uzmanın her bir performans için verdikleri puanların ortalaması hesaplanarak katılımcı puanları belirlenmiştir.

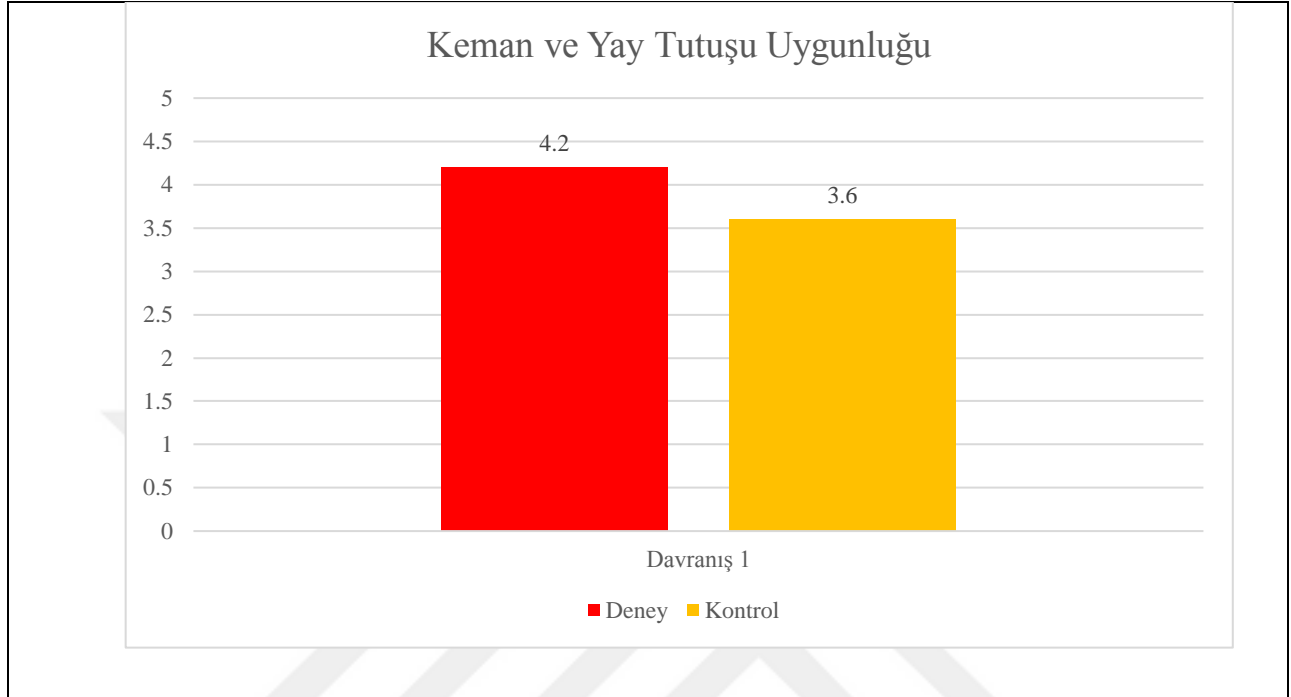
4.2. Deney ve Kontrol Gruplarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Tablo 10

Deney ve Kontrol grupları arasındaki farkı gösteren Mann-Whitney U testi tablosu

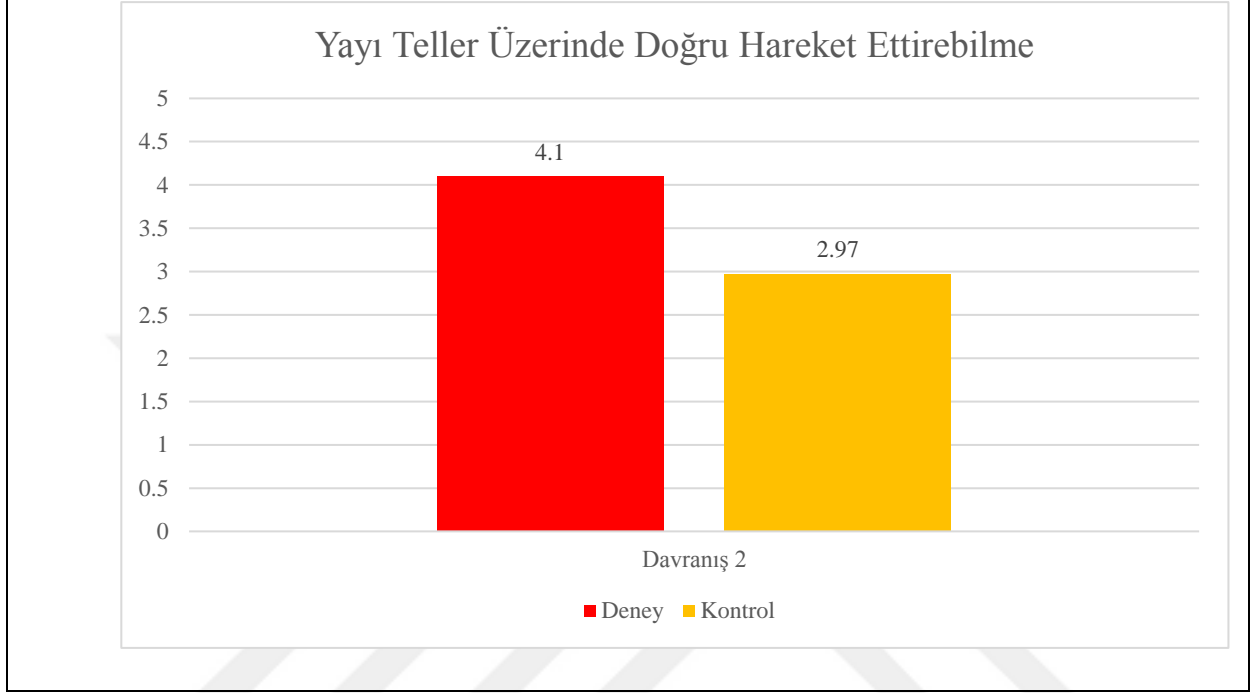
Davranış	Grup	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Mdn</i>	<i>Sıra Ort.</i>	<i>U</i>	<i>z</i>	<i>p</i>
Keman ve yay tutuşu uygun durumda	Deney	4,20	0,36	4,33	14,00	15,00	2,715	0,007
	Kontrol	3,60	0,44	3,50	7,00			
Yayın teller üzerinde hareketi doğru	Deney	4,10	0,45	4,17	14,70	8,00	3,238	0,001
	Kontrol	2,97	0,64	2,67	6,30			
Doğru notalar ile çalışıyor	Deney	4,43	0,27	4,50	15,15	3,50	3,599	<0,001
	Kontrol	3,57	0,32	3,50	5,85			
Doğru entonasyon ile çalışıyor	Deney	3,80	0,69	3,67	14,80	7,00	3,279	0,001
	Kontrol	2,60	0,54	2,67	6,20			
Belirtilen hızda çalışıyor	Deney	4,03	0,66	4,00	14,90	6,00	3,405	0,001
	Kontrol	2,70	0,55	2,83	6,10			
Akıcı çalışıyor	Deney	4,10	0,42	4,00	15,05	4,50	3,478	0,001
	Kontrol	2,80	0,57	2,67	5,95			
Müzikal işaretlere uygun çalışıyor	Deney	4,27	0,31	4,33	15,35	1,50	3,742	<0,001
	Kontrol	3,37	0,25	3,33	5,65			
Genel	Deney	4,13	0,25	4,19	15,50	0,00	3,782	<0,001
	Kontrol	3,09	0,28	3,05	5,50			

Şekil 7.

Keman ve Yay Tutuşu Uygunluğu

Keman ve yayı uygun şekilde tutabilme puanları incelendiğinde deney grubunun ($Mdn = 4,33$) kontrol grubundan ($Mdn = 3,50$) daha başarılı olduğu görülmektedir ($U = 15,00$; $z = 2,715$; $p = 0,007$). Video ders desteğinin keman ve yay tutuşunda olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

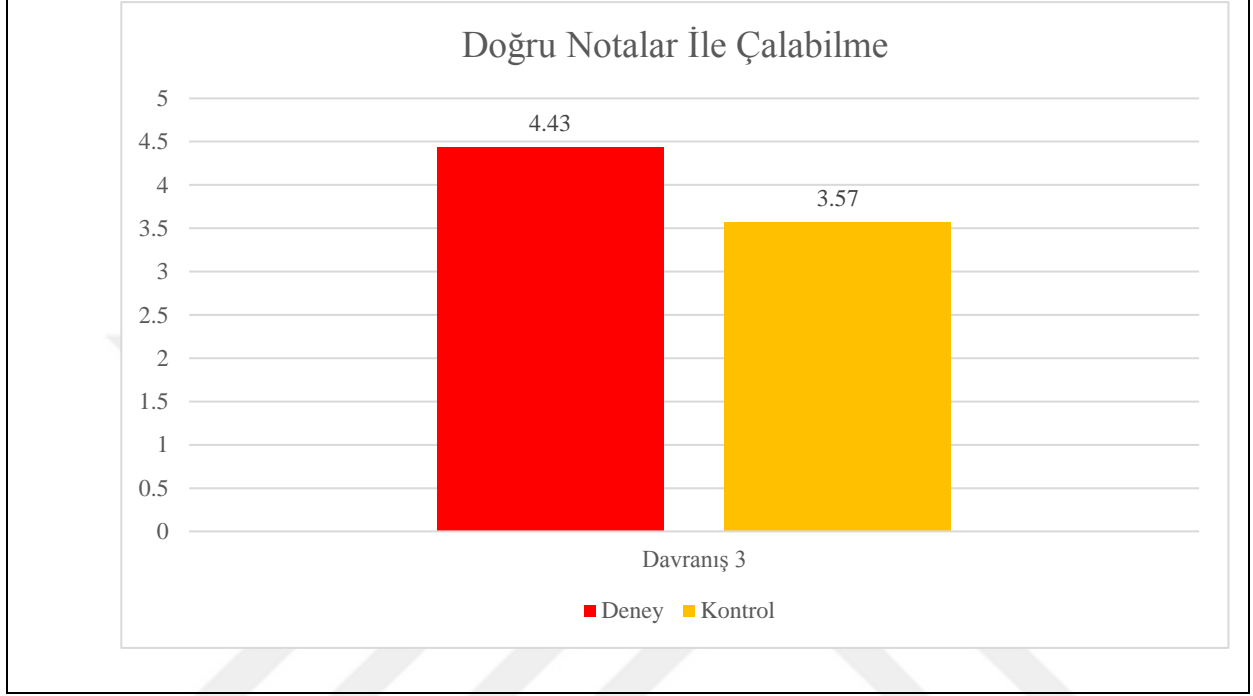
Şekil 8.

Yayı Teller Üzerinde Doğru Hareket Ettirebilme

Yayı teller üzerinde doğru şekilde hareket ettirme puanları incelendiğinde deney grubunun ($Mdn = 4,17$) kontrol grubundan ($Mdn = 2,67$) daha başarılı olduğu görülmektedir ($U = 8,00$; $z = 3,23$; $p = 0,001$). Video ders desteğinin yayı teller üzerinde doğru şekilde hareket ettirebilmede olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Şekil 9.

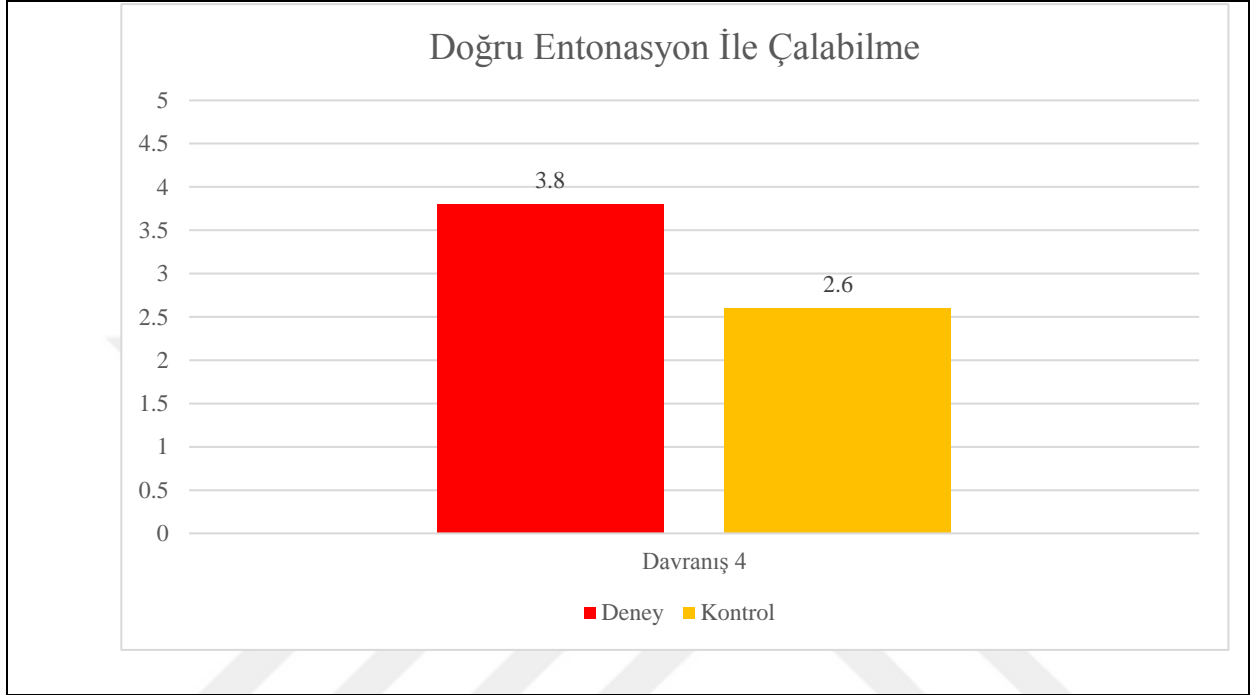
Doğru Notalar İle Çalabilme

Doğru notalar ile çalabilme puanları incelendiğinde deney grubunun ($Mdn = 4,50$)

kontrol grubundan ($Mdn = 3,50$) daha başarılı olduğu görülmektedir ($U = 3,50$; $z = 3,599$; $p < 0,001$). Video ders desteğinin doğru notalar ile çalabilme davranışında olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

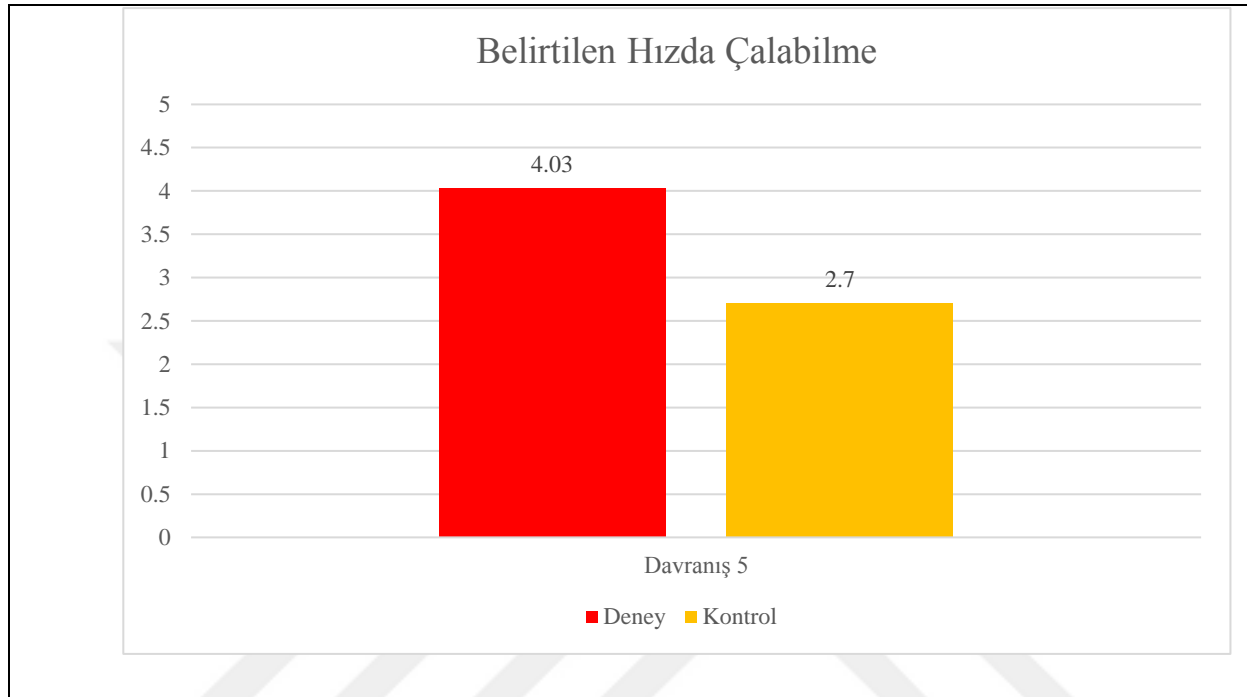
Şekil 10.

Doğru Entonasyon İle Çalabilme

Doğru entonasyon ile çalabilme puanları incelendiğinde deney grubunun ($Mdn = 3,67$) kontrol grubundan ($Mdn = 2,67$) daha başarılı olduğu görülmektedir ($U = 7,00$; $z = 3,279$; $p = 0,001$). Video ders desteğinin doğru entonasyonla çalabilme davranışında olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

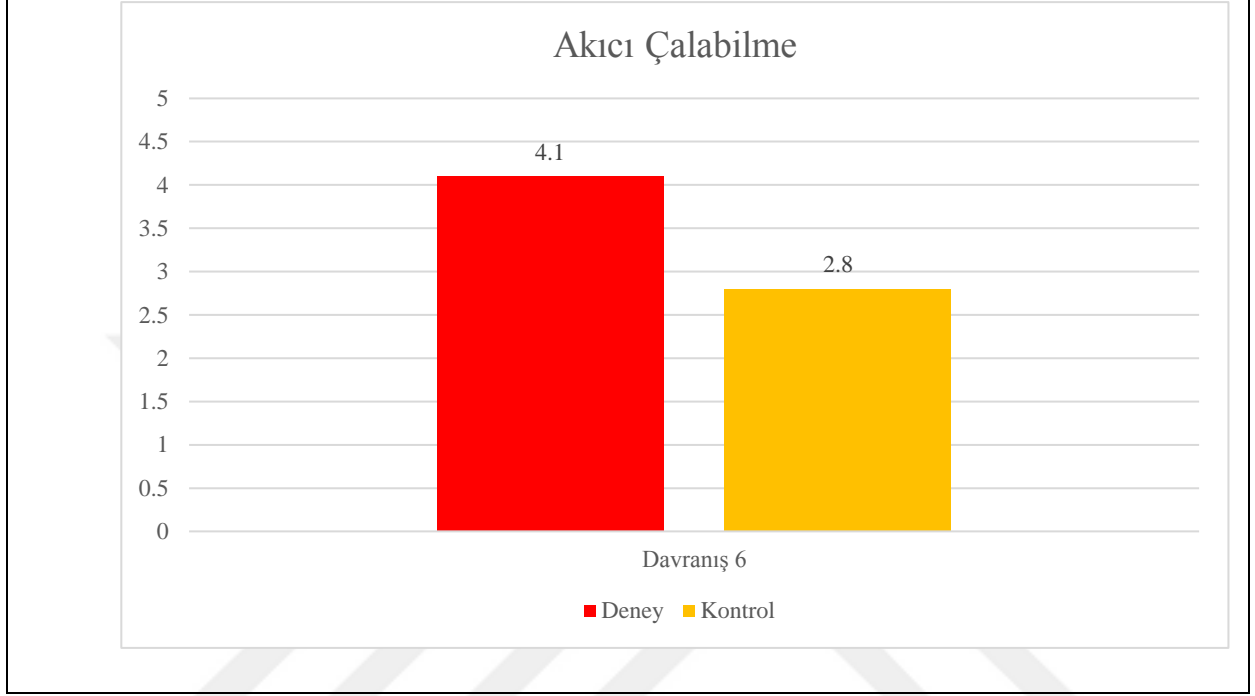
Şekil 11.

Belirtilen Hızda Çalabilme

Belirtilen hızda çalabilme puanları incelendiğinde deney grubunun ($Mdn = 4,00$)

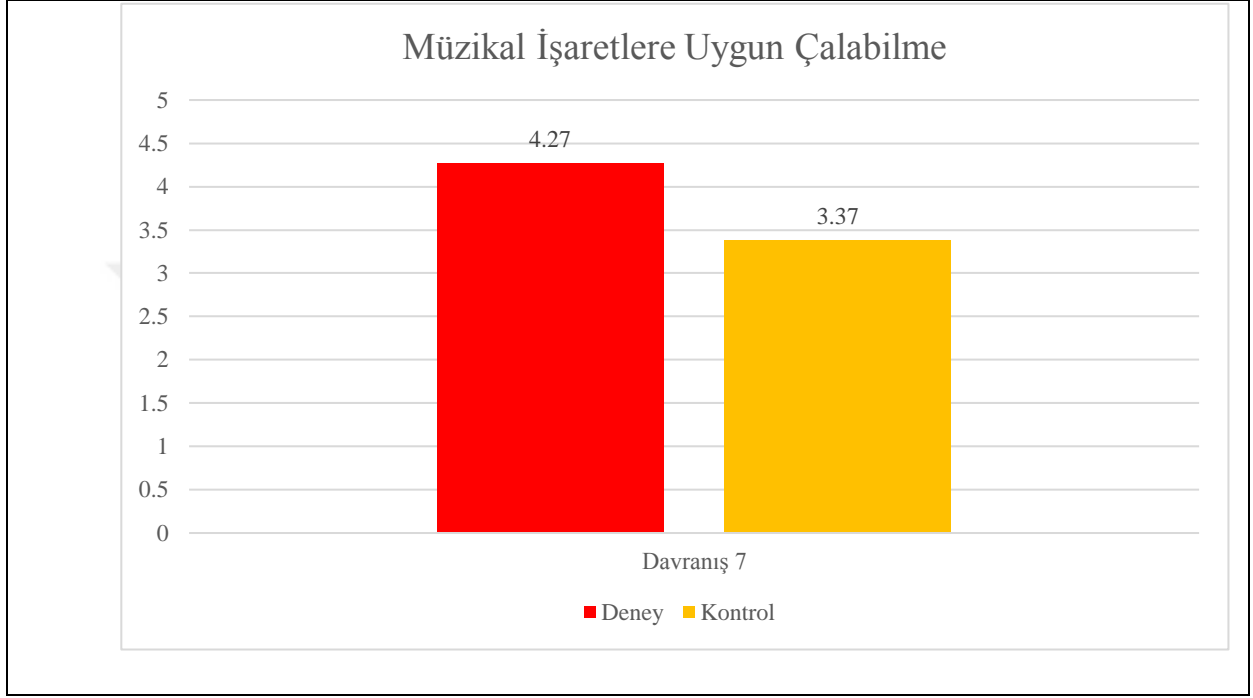
kontrol grubundan ($Mdn = 2,83$) daha başarılı olduğu görülmektedir ($U = 6,00$; $z = 3,405$; $p = 0,001$). Video ders desteğinin belirtilen hızda çalabilme davranışında olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Şekil 12.

Akıcı Çalabilme

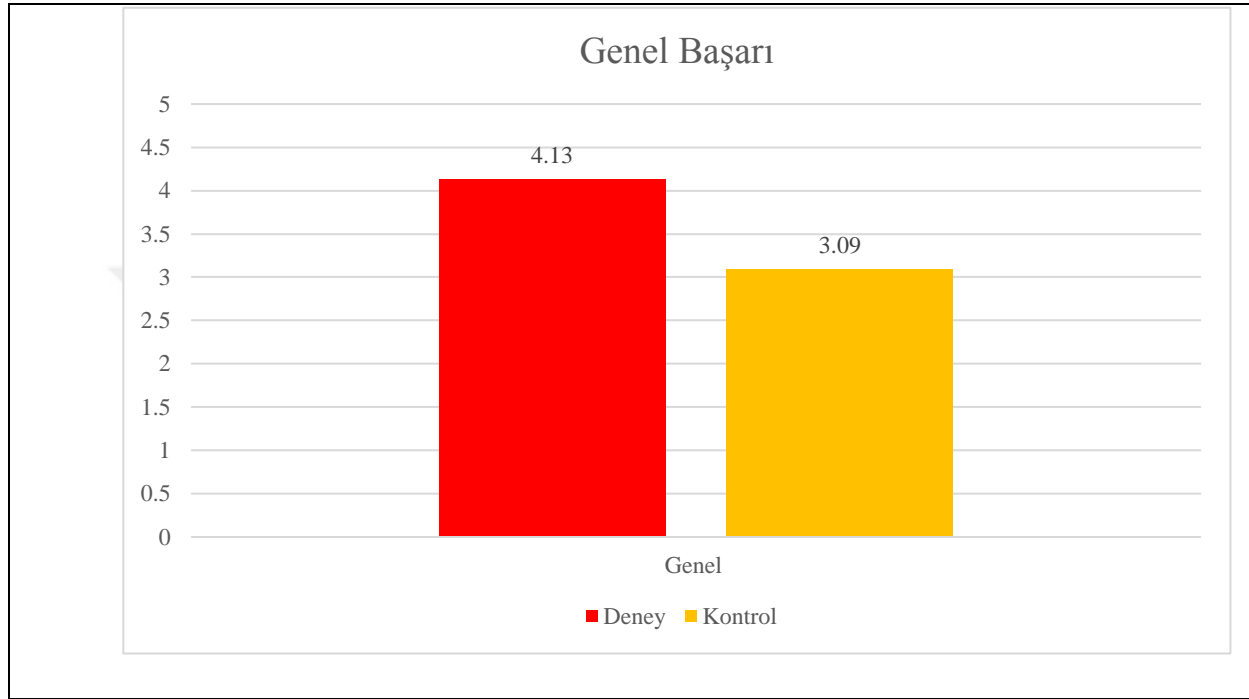
Akıcı çalabilme puanları incelendiğinde deney grubunun ($Mdn = 4,0$) kontrol grubundan ($Mdn = 2,67$) daha başarılı olduğu görülmektedir ($U = 4,50$; $z = 3,478$; $p = 0,001$). Video ders desteğinin akıcı çalabilme davranışında olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Şekil 13.

Müzikal İşaretlere Uygun Çalabilme

Müzikal işaretlere uygun çalabilme puanları incelendiğinde deney grubunun ($Mdn = 4,33$) kontrol grubundan ($Mdn = 3,33$) daha başarılı olduğu görülmektedir ($U = 1,50$; $z = 3,742$; $p < 0,001$). Video ders desteğinin müzikal işaretlere uygun çalabilme davranışında olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Şekil 14.

Genel Başarı

Genel başarıya bakıldığında deney grubunun ($Mdn = 4,19$) kontrol grubundan ($Mdn = 3,05$) daha başarılı olduğu görülmektedir ($U = 0,00$; $z = 3,782$; $p < 0,001$). Video ders desteğinin özengen keman eğitiminde olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

5. Bölüm

Tartışma ve Öneriler

1. Alt probleme ilişkin sonuçlar: Özengen keman dersinde kullanılacak videolarda dikkat edilmesi gereken unsurlar nelerdir?

Videoların hazırlandığı odanın biraz yankı yapması videolarda sesin anlaşılmasını zorlaştırdığı tespit edilmiştir. Bu durumu yüksek kaliteli özel mikrofonlar ve sehpa ile çözüme kavuşturmak ekonomik olarak zor olacağı için videolara alt yazı eklenmesi tercih edilmiştir. Öğrencilerin küçük çocuk olmayan yetişkin bireyler olmasından dolayı anlatım dili öğrencilerin anlayabileceği ve sıkılmayacağı bir şekilde seçilmiştir. Öğrencilerin sağ el parmaklarını, kemanın omuzda duruşunu, çenelikten tutuşu, sol el konumunun gövdeden ve klavyeden tutuşunu detaylı bir şekilde görebilmesi için farklı kamera açıları ayarlanmıştır. Öğrenciler ritmi, nota takibini, yay hareketini, sol el parmak basma hareketini tek seferde anlayamazsa diye ekran bölünerek görüntüler birleştirilmiş ve her bir kazanımı aynı anda ayrı ayrı ön plana çıkararak gösterilmiştir.

2. Alt Probleme ilişkin sonuçlar: Özengen keman eğitiminde video desteği alan öğrenciler ile almayan öğrencilerin arasındaki farkları nelerdir?

Deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre; keman ve yay tutuşunda daha başarılı olduğu, yayı teller üzerinde çekme hareketini daha doğru yaptığı, notaları daha doğru okuduğu ve daha iyi entonasyon ile çaldığı, istenen tempoya, hıza daha uygun çaldığı, çalarken parçanın bütünü bozmadan daha akıcı çaldığı ve nota okurken müzikal işaretlere uygun çaldığı belirlenmiştir.

Hedeflenen kriterlerin dışında, öngörülemeyen olumlu sonuçlar olarak; video ders desteği ile takviye alan öğrencilerin derslere olan ilgilerinin arttığı, derslerden önce gelip sınıfın açılmasını beklediği, derslerden sonra ise sınıf müsait oldukça bireysel ve toplu

çalışmalar yaptıkları gözlemlenmiştir. Kontrol grubunun derslerde fark yaratacak bir davranışı gözlemlenmemiştir.

Özengen keman eğitimine yönelik hazırlanan keman dersi videoları deney grubu öğrencileri tarafından ilgi ve merak ile olumlu olarak karşılandığı gözlemlenmiştir.

1. alt probleme yönelik sonuçlardan yola çıkarsak; keman dersi videoları yetişkin kişilerin (ergen ve üstü) ve çocukların anlayabileceği anlatım şekilleri, görseller ile ayrı ayrı hazırlanmalıdır. Bu yüzden deney grubu öğrencileri için videolar yetişkin bireylere yönelik hazırlanmıştır. Ders videoları öğrencilerin sıkılmayacağı kadar kısa, dikkatlerini toplamak için zengin içerikli, öğreticilik yönünden de olumlu sonuçlar vermesi için hazırlanmıştır.

2. alt probleme yönelik sonuçlardan yola çıkarsak; deney grubu öğrencilerinin bilgi ve beceri bakımından olumlu yönde farklarını ortaya çıkardığı belirlenmiştir. Beklenmeyen bir sonuç olarak deney grubu öğrencilerinin derslerde daha aktif olduğu, ilgilerinin arttığı, çalışma isteklerinin ve nasıl çalışılması ile ilgili daha bilinçli oldukları da gözlemlenmiştir.

Özengen keman eğitimi alan bireylerin derslerinde kullanılan video desteğinin öğrencilerin;

1. Keman ve yay tutuşunun uygun durumda olması
2. Yayın teller üzerindeki hareketinin daha doğru olması
3. Doğru notalar ile çalması
4. Doğru entonasyon ile çalması
5. Belirtilen hızda çalması
6. Akıcı çalması
7. Müzikal işaretlere uygun çalması

olarak belirlenen 7 ana davranışa olumlu yönde etki ettiği belirlenmiştir.

Deney grubu öğrencilerinin derslere katılımlarının artması, derslerdeki tutumları, derslere vaktinden önce gelmeleri ve vaktinden sonra sınıf boş oldukça çalışma yapmaları belirlenen hedef davranış kazanımlarının dışında da kazanımlar olduğunu gözler önüne sermiştir. Verimli ve sevdirecek bir şekilde hazırlandığı düşünülen bu ders videolarının amacına ulaştığı düşünülmektedir.

5.1. Tartışma

5.1.1. Birinci alt probleme yönelik tartışma. Araştırmanın birinci alt probleminde, özengen keman dersinde kullanılacak videolarda dikkat edilmesi gereken unsurların neler olduğuna cevap aranmıştır.

Gerçekleştirilen bu çalışmada video desteği almanın özengen keman eğitiminde başarıyı artırdığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde çalgı performans başarısını arttırmaya yönelik olarak video destekli çeşitli çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Video teknolojisinin içerisinde olduğu teknolojik gelişmeler, bilgisayar alanlarından da ayrıca faydalanılan veya bu alanlar ile video desteğini birleştiren çalışmalar da bulunmaktadır. Video destekli, teknolojik destekli yapılan çalışmalar özengen keman eğitiminin yanı sıra çeşitli branşlarda özengen ya da mesleki olarak da yapılmıştır.

Müzik ile ilgili video desteği ya da teknoloji destekli araştırmaların sonuçlarına bakıldığında; Erim (2009) gitar, Ünlü (2014) piyano, Tecimer (2016) blok flüt, Yüksel ve Mustul (2015) eşlik uygulaması, Levendoğlu (2004) çağdaş müzik eğitimi, Tecimer (2006) yaşam boyu müzik eğitimi, Özer (2015) bilgisayar müziği dillerinin tarihçesi olarak keman eğitimi dışında da müzik, enstrüman, video, teknoloji, bilgisayar alanlarını birleştirerek çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmaların genel sonuçlarında müzisyenlerin, müzik eğitimcilerinin, müzik severlerin yaşam boyu eğitime destek verdikleri, deney gruplarının olumlu yönde sonuca ulaştığını, performans uygulama alanında eşlik sıkıntısına yardımcı

olabildiği, haftalık olarak az sayılan ders saatlerini desteklediği ve performans olarak olumlu yönde gelişim sağladığı saptanmıştır.

Müzik eğitiminin dışında kullanılan video desteği, teknoloji destekli çalışmaların sonuçlarına bakıldığında; Suveren (1998) jimnastik, Turhan (2015) otizm spektrum bozukluğu gösteren çocuklara sosyal beceri öğretimi, Özmen (2012) sosyal ağ destekli uzaktan eğitim, Menderis (2014) İngiltere Open University ile Avustralya New England University'de yükseköğretimde uzaktan eğitim yönetiminin karşılaştırılması ve Türkiye için bir model önerisi, Zırhlıoğlu (2006) Türkiye genelinde ve bölgeler arasında bilgisayar kullanımı ve uzaktan eğitim ile ilgili istatistiksel analiz, Gülnar (2003) Bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim programlarının tasarım, geliştirme ve değerlendirme aşamaları, Kılıç, Karadeniz ve Karataş (2003), internet destekli yapıcı öğrenme ortamları araştırmalarının sonuçları mevcut çalışmayla paralellik göstermektedir.

Yapılan çalışmaların sonuçlarına göre, video desteği öğretmen ve öğrenci için verimli olmuş ve olumlu yönde gelişmeler ortaya çıkmıştır. Video ders desteğinin açık bir anlatım dili ile hazırlanması gerekmektedir. Video ders desteğinde görüntü kalitesi olarak ne kadar yüksek olursa o kadar anlaşılır olacaktır. Görüntü kalitesi düşük olan videolar öğrenciler tarafından anlaşılmakta ve görülmekte zorluk yaratabilmektedir. Videolarda mümkünse çalınacak eserin, parçanın notaları görsel veya animasyon şeklinde verilmelidir. Videonun çekildiği ortamın akustik durumu göz önünde bulundurulmalı ve fazla yankı yapan yerler yerine daha sade, mümkünse özel yalıtımlı yerler seçilmelidir. İzleyen/dinleyen kişinin bilgisayarında ya da kulaklığında problem olabileceği, yankı problemi veya işitme kaybı olabilecek bireyleri de düşünerek alt yazı eklenmelidir. Video ders desteğinin süreleri kısa ama içeriği anlaşılır olmalıdır. Video ders desteğinde konularının birbirleri ile bağlantılı olmasına dikkat edilmelidir.

5.1.2. İkinci alt probleme yönelik tartışma. Araştırmanın ikinci alt probleminde, özenen keman eğitiminde video desteği alan öğrenciler ile almayan öğrencilerin arasındaki farkların neler olduğuna cevap aranmıştır.

Deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre keman ve yay tutuşu, yayı teller üzerinde çek-it hareketini yapmak, doğru notalar ile, doğru entonasyon ile çalmak olarak belirlenen teknik düzeylerde daha başarılı olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerden istenen belirli hızda çalma, akıcı çalma, müzikal işaretlere uygun çalma konularında da deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı oldukları belirlenmiştir.

Ayrıca deney grubu öğrencilerinin video desteğinden kaynaklanan; derslere zamanından önce gelmeleri, öğretmen gelene kadar kapalı sınıfın önünde boşa vakit geçirmeden sınıfı açtırmaya hevesli olmaları, bireysel olarak sınıfın ayrı yerlerinde çalışmalarını, birbirlerini organize ederek toplu halde ödevlere çalışmalarını, ders içerisinde daha aktif, istekli gözükme, çevrelerine olumlu örnek davranışlar sergilemeleri, verilen ödevlerin dışında da farklı şeyler çalışmalarını gibi öngörülemeyen etkileri ortaya çıkmıştır.

Keman eğitiminde doğrudan video desteği kullanılarak yapılan çalışmaların alanda az sayıda olmasından dolayı Aksoy'un (2015) yapmış olduğu "özenen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi" isimli çalışmasının sonucu mevcut çalışmayla paralellik göstererek deney grubunun daha olumlu yönde ilerlediği belirlenmiştir.

Mevcut araştırma konusuyla benzerlik gösteren araştırmalar ve sonuçlarına göre; Sağer, Eden, Şalliel (2014) müzik eğitiminde uzaktan eğitim ve orkestra uygulamaları, Okan (b.t.) keman öğretiminde teknolojik unsurlardan yararlanmanın gerekliliği, Sever (2014) bireysel çalgı keman derslerinde çevrilmiş öğrenme modelinin uygulanması olumlu yönde olmuştur.

5.2. Öneriler

Yapılan bu araştırma sonucunda belirlenen öneriler aşağıdaki gibidir:

- Video ders desteğinde görüntü ve ses kaliteleri yüksek ve net olmalı.
- Videoların anlatım dili açık ve anlaşılır olmalı.
- Video ders desteğinde çeşitli problemleri gidermek amaçlı alt yazı eklenmeli.
- Video ders desteğinin sıraları ve konu bağlantıları düzenli olmalı.
- Öğrencinin ilgisini dağıtmayacak şekilde kısa ve öz olmalı.
- Öğrencinin ilgisini çekebilecek görsel animasyon vb. şeyler eklenmeli.
- Video ders desteğinde anlatılan eser, etüt, şarkı, parçaları çeşitli yöntemlerle ezberletmek yerine mantığını öğretmenin kalıcılığı araştırılabilir.
- Video ders destekli özengen keman eğitimi çeşitli yaş grupları ve gelişim düzeyleri için farklı şekillerde hazırlanarak uygulanabilir.
- Video destekli dersler özengen keman eğitiminin yanı sıra diğer özengen ve mesleki enstrüman derslerinde de kullanılabilir.
- Video destekli dersler müzik eğitimi dışında çeşitli branşlarda da kullanılabilir.
- Video destekli derslerin kalıcılığını saptamak amacıyla yıllara yayılan çeşitli konularda araştırmalar yapılabilir.
- Video destekli dersler ile ilgili araştırmalardan yola çıkarak görüntülü arama, videolu ders olarak uzaktan eğitim uygulanabilir. Özellikle bu araştırmalar ülkemizde uzman eğitmen sorunu yaşayan ulaşımı zor yerler için önemli bir çalışma olacağı düşünülmektedir.

- Video destekli dersler mzık okulları dışında uygulanan mzık derslerinde; mzık tarihi, mzık kltr, konser dinleme gereklilikleri gibi pek çok alanda aydınlatıcı olacağı dşnlmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, Y. (2015). *Özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya
- Algı, S. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda bağlama öğretim yöntemleri (Konya ili örneği), 7290(January), *Fine Arts Dergisi*, 12(2), 64–82.
<https://doi.org/10.12739/NWSA.2017.12.2.D0190.Algı>
- Apaydın, A. İ., ve Arslan, F. (2015). Antik Yunan felsefesinde ahlaki eğitim aracı olarak “müzik”. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13(29), 323–342.
- Aydın Menderis, İ. (2014). İngiltere Open University ile Avustralya New England University’de yükseköğretimde uzaktan eğitim yönetiminin karşılaştırılması ve Türkiye için bir model önerisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
<http://openaccess.ogu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11684/726/10046402.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Bang, M. (y.y.). Maia Bang violin method part 1 - elementary.
<http://hz.imslp.info/files/imglnks/usimg/7/7a/IMSLP118437-PMLP239662-1.pdf>
- Can, Ö. (2010a). *Keman eğitimi 3*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Can, Ö. (2010b). *Keman eğitimi 5 (Konçertolardan Seçmeler)*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Can, Ö. (2012). *Keman eğitimi 6 (Günlük Çalışmalar)*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Can, Ö. (2013). *Keman eğitimi 4 (Düetler Albümü)*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Can, Ö. (2014). *Keman eğitimi 1*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Can, Ö. (2015). *Keman eğitimi 2*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Canbay, A., ve Nacakçı, Z. (2011). Mektupla keman öğretim uygulamasına yönelik içerik

- analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 134-152
- Canyakan, S. (2013). *Profesyonel müzik kayıtlarında perde doğrulamanın performansa yönelik etkileri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir
- Cook, N. (1999). *Müziğin abc'si* (1.). İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Coşkuner, S. (2013). *Küçük kemancı* (1.). İstanbul: Nota yayıncılık.
- Coşkuner, S. (2016). “ Küçük Kemancı ” keman metodunun hedef davranışları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 183-208
<http://uludag.dergipark.gov.tr/download/article-file/264316>
- Çağlar, E. (2011). *Özengen keman eğitimi alan öğrencilerin temel hedeflere erişme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (bir müzik kursu örneği)* (Yayınlanmamış doktora tezi).Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Çelikaş, H. (2014). *Bestecilerin görüşleri doğrultusunda türk eğitim müziğinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi).Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa
- Engür, D., ve Demirbatır, R. (2011). Armoni kitaplarındaki bas şifrelerinin karşılaştırmalı analizi. *Gazi University Journal of Gazi ...*, 1, 89–114. Tarihinde adresinden erişildi
<http://gefad.gazi.edu.tr/window/dosyapdf/2011/1/2011-1-89-114-6GEF1040.pdf>
- Erdoğan, T. (2014). *Keman metodu - 1*. Ankara: Müzik Yapım Organizasyon Yayıncılık ve Ticaret.
- Erim, A. (2009). *Video model destekli öğretimin gitar performansına etkisi*.
- Erol, İ. L. (2001). *Neden klasik müzik?* (2.). Ankara: Yurtrenkleri.
- Felt, A. J., ve Kung, G. (2011). Math fun for Suzuki families, 1–7. Amerika: Suzuki Association of the Americas, Inc.

<https://suzukiassociation.org/store/268/>

Feyzioğlu, N. (2004). Müzik malzemesinin oluşum ve biçimlenmesinde matematiğ'in rolü.

Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 0 (13), 95–104.

<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/28648>

Flesch, C. (1911). *Urstudien für violine*. Berlin: Ries ve Erler. Tarihinde adresinden erişildi

[http://imslp.org/wiki/Urstudien_für_Violine_\(Flesch%2C_Carl\)](http://imslp.org/wiki/Urstudien_für_Violine_(Flesch%2C_Carl))

Gedikli, E. (2003). *Müzik eğitimi*. Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.

Gedikli, E. (2007). *Okul öncesi müzik etkinlikleri eğitimi* (1.). Bursa: Ezgi Kitabevi.

Göğüş, T. (2004). *Keman öğreniyorum* (1.). İstanbul: Bemol Yayıncılık.

Gül, G. (2000). *Anadolu güzel sanatlar liselerindeki koro derslerinin değerlendirilmesi*

(Yayınlanmamış yüksek lisans tezi).Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Bursa

Gülнар, B. (2003). *Bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim programlarının tasarım, geliştirme ve değerlendirme aşamaları (Suzep örneği)*. Tarihinde adresinden erişildi

[https://www.researchgate.net/profile/Birol_Guelnar/publication/26517207_BLGSAYAR_VE_NTERNET_DESTEKL_UZAKTAN_ETM_PROGRAMLARININ_TASARIM_GELTRME_VE_DEERLENDRME_AAMALARI_\(SUZEP_RNE\)/links/54538deb0cf2cf51647c1963.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Birol_Guelnar/publication/26517207_BLGSAYAR_VE_NTERNET_DESTEKL_UZAKTAN_ETM_PROGRAMLARININ_TASARIM_GELTRME_VE_DEERLENDRME_AAMALARI_(SUZEP_RNE)/links/54538deb0cf2cf51647c1963.pdf)

Günay, E., ve Uçan, A. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi - I* (1.). Ankara: Yeni Dağarcık Yayınları.

Güngör, Kamer (2015). Nota yazısının tarihsel gelişimi, Hacettepe Üniversitesi Ankara

Devler Knservatuvarı Sahne ve Müzik Eğitim - Araştırma E-Dergisi, 1 (4), 81–89.

http://www.sahnevemuzik.hacettepe.edu.tr/sayilar/sayi1_4.pdf

Güngör, Y. (2012). Müzik aletleri yapımı keman tablolarının montesi. Ankara: T.C. Milli

Eğitim Bakanlığı.

http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Keman%20Tablolar%C4%B1n%C4%B1n%20Montesi.pdf

İlik, A. A. (1994). *Sevgili müzik (temel eğitim okulları için müzik dağarı)*. Ankara: Arkadaş.

İlyasoğlu, E. (1998). *Çağdaş Türk bestecileri* (1.). İstanbul: Pan Yayıncılık.

Kalender, N. (2001). Çalgı yapım, bakım ve onarımı. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1*, 159–166.

Karaelma, B. (2010). Endülüs'te müzik hayatı üzerine bir inceleme, *İstem Dergisi, 15*, 29–42.

Kayser, H. E. (1915). *Thirty-six elementary and prograssive studies for the violin*. (L. Svecenski, Ed.). New York: G. Schirmer, Inc.

Kesendere, Y. (2017a). Özengen keman eğitimine başlangıçta yaşanan problemler ve çözüm önerileri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(2)*, 55–70.

Kesendere, Y. (2017b). *Yiğitcan Kesendere keman metodu*. Bursa: Can Müzik Yayınları.

Kılıç, E., Karadeniz, Ş., ve Karataş, S. (2003). İnternet destekli yapıcı öğrenme ortamları. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(23)*, 149–160.

Levendoglu, O. (2004). Teknoloji destekli çağdaş müzik eğitimi. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi. Isparta. <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/O-Levendoglu.pdf>

McGregor, C. (2000). *Pop kültür oluyor* (2.). İstanbul: Çiviyazıları.

Mercin, L., ve Alakuş, A. O. (2007). Birey ve toplum için sanat eğitiminin gerekliliği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(9)*, 14–20.

Okan, S. (y.y.). Keman öğretiminde teknolojik unsurlardan yararlanmanın gerekliliği.

https://www.academia.edu/16730817/KEMAN_%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%C4%B0NDE_TEKNOLOJ%C4%B0K_UNSUURLARDAN_YARARLANMANIN_GERE

KL%C4%B0L%C4%B0%C4%9E%C4%B0?auto=download

Onuray, H. (2009). Piyano eğitimi başlangıç aşamasında 6-8 yaş çocukları için kullanılması öngörülen öğrenmeyi hızlandırıcı ve pekiştirici görsel çalışmalar. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 71–88.

Onuray Eğilmez, H. (2003). *Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano öğretiminin müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde piyano/elektronik orgu kullanabilme yeterliklerine ilişkin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Özal, K. (2007). Suzuki metodu. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

http://muzikegitimcileri.net/bilimsel/makale/K-Ozal_3.pdf

Özeke, S. (2007). Kodály yöntemi ve ilköğretim müzik derslerinde kodály yöntemi uygulamaları, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 111–119.

<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/153309>

Özer, M. C. (2015). Bilgisayar müziği dillerinin tarihçesi. *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, (6), 47-59.

Özmen, B. (2012). *Sosyal ağ destekli uzaktan eğitim uygulamalarının öğrenci başarısı ve görüşlerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Öztürk, Ö. D. (2012). 20. yüzyıl rus keman ekolünde pedagojik yaklaşımlar ve sağ el teknikleri ile ilgili uygulamalar (Yayınlanmamış sanatta yeterlilik tezi). Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne

Sağır, T., Eden, A., ve Şalliel, O. (2014). Müzik eğitiminde uzaktan eğitim ve orkestra uygulamaları, *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4, 69–79.

Schradieck, H. (1899a). *Book 1: Exercises for promoting dexterity in the various positions.*

New York: G. Schirmer, Inc.

Schradieck, H. (1899b). *Book 2: Exercises in double stops*. New York: G. Schirmer, Inc.

Tarihinde adresinden erişildi

[http://imslp.org/wiki/School_of_Violin_Technics_\(Schradieck%2C_Henry\)](http://imslp.org/wiki/School_of_Violin_Technics_(Schradieck%2C_Henry))

Schradieck, H. (1899c). *Book 3: Exercises in various bowing*. New York: G. Schirmer, Inc.

Tarihinde adresinden erişildi

[http://imslp.org/wiki/School_of_Violin_Technics_\(Schradieck%2C_Henry\)](http://imslp.org/wiki/School_of_Violin_Technics_(Schradieck%2C_Henry))

Sever, G. (2014). Bireysel çalgı keman derslerinde çevrilmiş öğrenme modelinin uygulanması. *Journal of Qualitative Research in Education*, 2(2), 27–41.

Sitt, H. (1907). *Etudes for the violin*. New York: G. Schirmer, Inc.

Suveren, S. (1998). *6-7 yaş grubu cimnastiğe yeni başlayan erkek çocuklarda atlama beygiri aletinde uberschlag hareketinin öğretilmesinde sözel eğitim ve video kamera ile eğitim yöntemlerinin karşılaştırılması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Tecimer, Belir (2006). İnternet ve yaşam boyu müzik eğitimi. *Müzed*, (15), 8-9

http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/makale/B-Tecimer_12.pdf

Tecimer, Özge (2016). *İlkokullarda video destekli blok flüt eğitimi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu

Turhan, C. (2015). *Otizm spektrum bozukluğu gösteren çocuklara sosyal beceri öğretiminde sosyal öykü ve video model uygulamalarının etkililik ve verimlilikleri*. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 7 (2), 294-315

https://www.int-jecse.net/assets/upload/pdf/20160103161304_intjecse.pdf

Uçan, A. (2005a). *Geçmişten günümüze günümüzden geleceğe Türk müzik kültürü*. İstanbul: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Uçan, A. (2005b). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar–ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye’deki durum* (3.). Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Ünlü, L. (2014). *Piyano eğitiminde video destekli öğretim yönteminin çağdaş türk müziği eserlerini seslendirmedeki etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Yağışan, N. (2008). *Keman çalmanın biomekanik analizi*. Konya: Eğitim kitabevi yayınları.
- Yağışan, N., ve Aydın, N. (2013). Kemanın tarihsel gelişim süreci ve eğitimci yorumcular, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (30), 213–221.
- Yıldırım Gözübüyük, D. (2015). *Keman albümü seçme eserler*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Yıldız, D. (2013). *Bilincin ışığında müzik*. Ankara: Yurtrenkleri.
- Yüksel, G., ve Mustul, Ö. (2015). Müzik eğitiminde bilgisayar destekli eşlik uygulaması ve uygulamaya ilişkin öğrenci görüşleri, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (3) 10–16. Tarihinde adresinden erişildi
http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/02.gozde_yuksel.pdf
- Zırhlıoğlu, Ç. (2006). *Türkiye genelinde ve bölgeler arasında bilgisayar kullanımı ve uzaktan eğitim ile ilgili istatistiksel analiz* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

EKLER

EK 1. Özenen Keman Eğitimi Değerlendirme Ölçeği.

Öğrencinin	Çok İyi	İyi	Orta	Kötü	Çok Kötü
Keman ve Yay tutuşu uygun durumda					
Yayın teller üzerinde hareketi doğru					
Doğru notalar ile çalıyor					
Doğru entonasyon ile çalıyor					
Belirtilen hızda çalıyor					
Akıcı çalıyor					
Müzikal işaretlere uygun çalıyor					

Varsa öneri ve görüşlerinizi lütfen belirtiniz:

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Yılı: Bursa - 1990

Öğrenim Gördüğü Kurumlar:	Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Ortaokul:	2000	2003	Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
Lise:	2003	2005	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
	2005	2008	Açık Öğretim Lisesi
Lisans:	2008	2014	Uludağ Üniversitesi
Yüksek Lisans:	2015	2018	Uludağ Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi:	İngilizce –Intermediate (B1)		

Çalıştığı Kurumlar:	Başlama ve Ayrılma	Kurum Adı
	2010 - 2011	Nilüfer Oda Orkestrası
	2011 - 2012	Çağdaş Gençlik Senfoni Orkestrası
	2011 - 2013	Özel Tunçsiper Lisesi
	2013 - 2015	Bursa Özel Doğa Koleji
	2015 - 2018	Özlüce, Çekirge, Hamitler Kampüsleri T.C. MEB Özel Can Müzik Sanat Merkezi, Müdürlük
	2017 - 2018	Nilüfer Belediyesi Kent Orkestrası
	2018 -	Özel Bursa Bilfen Anadolu Lisesi

Yurt Dışı Görevleri:

Kazandığı Burslar: 2015 yılında Bahçeşehir Üniversitesi Caz Yüksek Lisansı bölümünü burslu kazanma başarısı

2013 Berklee College Of Music performans sınavını burslu kazanma başarısı

Aldığı Ödüller: New York Jazz Competition Solo Category – 1. (New York Caz Yarışması Solo Kategori 1.liği)

2015 Eylül ayında “Berklee College Of Music'in Sandy Hook Of Memories Orchestra” için özel davet

Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Topluluklar:

Editör veya Yayın Kurulu Üyeliği:

Yurt İçi ve Yurt Dışında Katıldığı Projeler:

25.09.2017 tarihinde Olay TV “Hayatın Tadı” programının özel konuğu

08.08.2014 tarihinde Olay TV “Müzikal Portreler” programına özel konuğu

2013 yılında Bursa Faik Çelik Kız Teknik ve Meslek Lisesinde workshop, söyleşi performansı

2018 “Bursa Nilüfer Caz Şubati” kapsamında MÖE grubu Sarp Maden, Volkan Öktem ve Alp Ersönmez ile jam çalışması

03.12.2017 "1. Geleneksel Bugad Kestaneli Lezzetler Ulusal Yemek Yarışması" festivali kapsamında caz, fusion, groove konseri

2017 Şubat ayında kurulan pop, caz, türkü repertuarı içeren "Nilüfer Kent Orkestrası"nda 1. keman görevinde konser tarihleri: 21.05.2017 - 15.06.2017 - 21.09.2017 – 23.12.2017

21.02.2016 "CRR 3.CAZ ŞUBATI" konserlerinde dünyaca ünlü efsane gitarist Al Di Meola'nın öncesinde Doç. Dr. İslam Manafov'un Caz'a Yolculuk konserinde performans

28.04.14 “Bursa'da Opera ve Bale Akşamı” projesinde ilk defa Bursa'da Opera ve Bale Orkestrası oluşturulması ve konseri performansı

1-5 Aralık 2013 European Jazz School (Uluslar Arası Caz Okulu) kapsamında Achille Succi, Gero Braach ve Fatih Erkoç ile beraber konserlerde performans

2012 yılı 2 Temmuz tarihinde dünyada ilk defa Porcupine Tree'nin solisti Steve Wilson ve Opeth'in solisti Mikael Akerfeldt'in ortak albümü olan “STORM CORRISION”un dünya prömiyerini İzmir Sabancı Konser Salonunda Bodur Ağaç Prograsif Senfoni Orkestrası ile konser performansı

2012 yılı 17 Nisan tarihinde Fethiye Kültür Merkezinde ‘‘Yağmur  ocuklar’’ Otizmli  ocukları Destekleme Derneği, Yardım Konserini için Türkiye çapında organizasyon ve Otizmli  ocukların eğitimi için bağış konseri performansı

2 Temmuz 2011 tarihinde İzmir Adnan Saygun Konser Salonun’da  ağdaş Gençlik Senfoni Orkestrası ile Eren Başbuğ Şefliğinde dünyada ilk defa senfoni orkestrasında Morphwiz’in kullanıldığı ve yine dünyada ilk defa Dream Theater ‘ın ‘‘Six Degrees Of Inner Turbulence’’ albümünün, ‘‘Octavarium’’un ve ‘‘The Answer Lies Within’’in çalındığı konserde 2.keman grup Şefi olarak konser performansı

2011 yılında Dünyada ilk defa Yngwie Johann Malmsteen’in Amberdawn parçasının keman için jazz, reggie, rock, blues versiyonları ile düzenlemesi ve seslendirilmesi

2011 yılında Dünyada ilk defa Yngwie Johann Malmsteen’in Amberdawn parçasının keman için düzenlenmesi ve seslendirilmesi

2001-2002 yıllarında Cihat AŞKIN’in kurmuş olduğu CAKA projesinin ilkinde solist olarak konser performansı

Katıldığı Yurt içi ve Yurt Dışı Bilimsel Toplantılar:

28 Mart 2018 ‘‘1. ULUSLARARASI MÜZİK ARAŞTIRMALARI ÖĞRENCİ KONGRESİ’’ Kırıkkale  niversitesinde ‘‘CAZ MÜZİĞİ SANATÇILARININ BAKIŞ AÇILARI İLE CAZ MÜZİĞİNE YENİ BAŐLAYANLARA TAVSİYELER’’ bildiri sunumu

14-16.09.2017 UŞak  niversitesinde ‘‘ERTE CONGRESS 1. I. ULUSLARARASI EĞİTİM ARAŞTIRMALARI VE ÖĞRETMEN EĞİTİMİ KONGRESİ’’nde ‘‘TÜRKİYE’DE CAZ MÜZİĞİ, İCRACILARI ve CAZ MÜZİĞİ İCRA ZORLUKLARINA  Z M ÖNERİLERİ, ÖZENGEN KEMAN EĞİTİMİNE BAŞLANGIÇTA YAŐANILAN PROBLEMLER VE ÜZÜM ÖNERİLERİ’’ konularının kongre, bildiri sunumu

2017 Mayıs Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü Anabilim Dalında ‘‘TÜRKİYE’DE CAZ MÜZİĞİ, İCRACILARI ve CAZ MÜZİĞİ İCRA ZORLUKLARINA  Z M ÖNERİLERİ’’ konulu seminer

2012 yılı 21 Mart tarihinde Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Konser Salonunda Dream Theater  ağdaş Gençlik Senfoni Orkestrası konseri sunumu

Yayımlanan  alışmalar:

UŞak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisinde ‘‘ zengen Keman Eğitimine Başlangıçta YaŐanılan Problemler ve üZüm  nerileri’’ başlıklı makale

2017 “Yiğitcan Kesendere Keman Metodu 2. Basım”

2014-2017 yılları arasında”Korsan Edebiyat" dergisinde yazarlık

2011 yılında “Yeni Başlayanlar İçin Keman Metodu” keman öğretimi kitabının 1. Basımı

Diğer Profesyonel Etkinlikler:

17.04.2017 Utar Artun "Elegie" dünyada ilk seslendirilişi ile Uludağ Üniversitesi Müzik Eğitim Bilimi Yüksek Lisans Resitali performansı

31.05.2013 Uludağ Üniversitesi Akademik Oda Orkestrası ile Uludağ Üniversitesi Mete Cengiz Konser Salonunda performans

21.05.2013 Uludağ Üniversitesi Akademik Oda Orkestrası ile Balıkesir Üniversitesi Necati Bey Eğitim Fakültesi Konser Salonunda performans

20.05.2013 Uludağ Üniversitesi Akademik Oda Orkestrası ile Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Süleyman Demirel Konser Salonunda performans

29.04.2013 – Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Anabilim Dalı konser salonunda “Bayazıt Akhundov Keman Topluluğu Konseri”

25.04.2013 - Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Anabilim Dalı konser salonunda “Bayazıt Akhundov Keman Sınıfı Konseri”

10.03.2014 Uludağ Üniversitesi Prof. Mete Cengiz konser salonu “Akademik Oda Orkestrası Konseri”

2013 yılında Uludağ Üniversitesi Kırmızı Salon Açılış Konseri

2013 yılında Bursa Mavi Dünya Koleji’nde “Orkestra Konseri”

26 Aralık 2012 tarihinde Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümünde Piyano Eşlikli Solo Keman konseri performansı.

25 Aralık 2012 tarihinde Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü Orkestrasında solist ve başkemancı olarak Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller bölümünde konser performansı

24 Aralık 2012 tarihinde Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü Orkestrasında solist ve başkemancı olarak Mudanya Atatürk İlköğretim okulunda konser performansı

6 Aralık 2012 tarihinde Uludağ Üniversitesinde “Cem Köksal ve Cenk Eroğlu” seminerinde Cenk Eroğlu ile jam performansı

2012 yılı 14 Mayıs tarihinde Uludağ Üniversitesi Prof. Dr. Mete Cengiz Konser Salonunda Kıvanç TEPE şefliğinde “ Türk Silahlı Kuvvetleri Armoni Müzikası “ ile koro konseri performansı

2012 yılı 11 Nisan tarihinde iki keman konser performans

2011 yılında Ozzy Osbourne, Toto, Dream Theater, Steve Vai, Whitesnake, The Beatles, Paul Gilbert, John Petrucci'nin rock parçalarını keman, viyola ve çello yaylı trio düzenlenmesi ve dünyada ilk seslendirilişi

2011 yılında Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası ile 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Konserinde korist olarak performans

2011 yılında Bodur Ağaç Müzik gurubunun kurucularından ve Opeth, Dream Theater, Porcupine Tree gruplarının parçalarını dünyada ilk defa oda müziği kayıtlarının yapımı

2011 yılında Çağdaş Gençlik Senfoni Orkestrasında 2.keman grup şefliği

2010-2011 yıllarında Nilüfer Oda Orkestrasında hem orkestra üyesi, hem de solist olarak “N. Paganini Cantabile” eserinin seslendirilişi

2011 Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinde piyano eşlikli Keman Resitali Konseri

2011 Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2. Sınıf konserinde solo konser performansı

2009-2010 yıllarında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi 1. Sınıf konserinde solo konser performansı

2004-2005 Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı orkestrası ile korist olarak konserler

2004-2005 yıllarında Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Orkestrası ile konser performansları

23 Nisan 2001– Tayyare Kültür Merkezi Bursa 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı 5.Çocuk Çalgıcılar Şenliği

22 Nisan 2000 – Tayyare Kültür Merkezi Bursa 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı 4.Çocuk Çalgıcılar Şenliği

2000 yılında 8 defa Bursa Büyükşehir Belediyesi Ürünlü Gençlik Kampında – Grup Metropol ile konserlerde performans

1998 yılında Bursa Filarmoni Derneği 23 Nisan Genç Müzisyenler konserinde performans

1997 yılında Bursa Tayyare Kùltür Merkezinde 23 Nisan Genç Müzisyenler konserinde performans.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar Adı Soyadı	YİĞİTCAN KESENDERE
Tez Adı	BURSA'DA ÖZENGEN KEMAN EĞİTİMİ ALAN BİREYLERİN KEMAN EĞİTİMİNE YÖNELİK VİDEO DESTEĞİ KULLANIMININ ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Enstitü	EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Anabilim Dalı	GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
Tez Türü	YÜKSEK LİSANS
Tez Danışman(lar)ı	Dr. Öğr. Üyesi Nesrin ÖZ
Çoğaltma (Fotokopi Çekim) İzni Kısıtlama	☐ Patent Kısıt (2 yıl) ☐ Genel Kısıt (6 ay) ☒ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin veriyorum.

Hazırlamış olduğum tezimin belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere Bursa Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih :10/12/2018

İmza :

